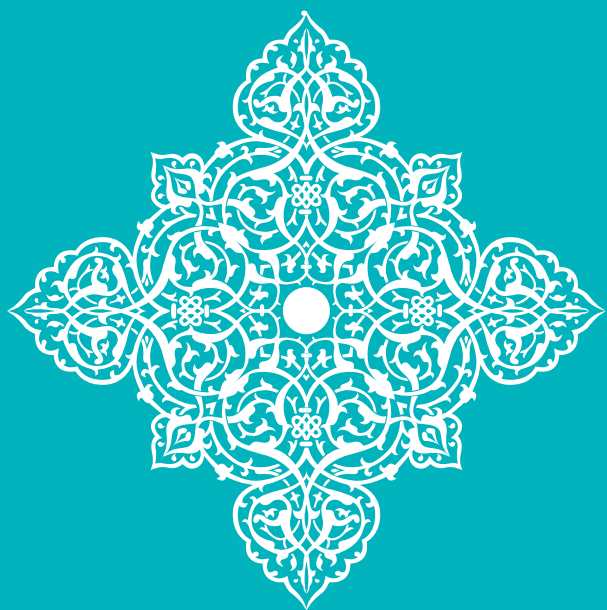

Nova islamska civilizacija

u govorima ajatolaha
Hamneija

سماء پر عروج ہے

NOVA ISLAMSKA CIVILIZACIJA

u govorima ajatolaha Hamneija

Izdavač:

رایزخانه فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بفراد

Kulturni centar Ambasade IR Iran u Beogradu

Urednik: Aleksandar Dragović

Slog, prelom, likovno uređenje i korice: Mario Lampić

Štampa: Službeni glasnik

Tiraž: 200 primeraka

ISBN 978-86-7356-040-3

Prvo izdanje, Beograd 2021

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

930.85:28

316.75:28

ХАМНЕЈИ, Али, 1939–

Nova islamska civilizacija u govorima ajatolaha Hamneija / preveo s persijskog Aleksandar Dragović. – 1. izd. – Beograd : Kulturni centar Ambasade IR Iran, 2021 (Beograd : Službeni glasnik). – 124 str. : vinjete ; 21 cm

Antologijski izbor. – Autorova slika. – Tiraž 200. – Napomene i bibliografske reference uz tekst.

ISBN 978-86-7356-040-3

a) Исламска цивилизација б) Ислам -- Западна цивилизација

COBISS.SR-ID 41960457

Nova islamska civilizacija

u govorima ajatolaha
Hamneija

Preveo s persijskog:
Aleksandar Dragović

Sadržaj

Istraživanje prirode i način formiranja islamske istorijske civilizacije	8
Značaj nauke u islamskoj civilizaciji	18
Put islamskog sistema, put dostizanja velike islamske civilizacije	26
Etape stizanja do islamske civilizacije i glavne smernice islamskog svetopogleda	38

Izbegavanje oponašanja na putu ka iransko islamskoj civilizaciji	56
Oživljavanje istorijske civilizacije Irana	66
Neuspesi zapadnog iskustva da upravlja čovečanstvom	80
Štete otpadanja Zapada od duhovnosti; potreba za stvaranjem duhovne civilizacije	98
Nova islamska civilizacija, napredak u načinu života	106

Unapredite svoje znanje, dragi moji! Ne ograničavajte ga na politiku, novinske članke i tumaranje po različitim stranicama; to nije vrhunac vašeg znanja ... podignite nivo verskog znanja; to je jedna od stvari koja je neophodna. Po mom mišljenju, ono što je važno uraditi, je proučavanje islama.

(Iz saopštenja vrhovnog vođe revolucije, 6. avgust 2012)

Napomena

Jedna od stalnih i dugogodišnjih preporuka vrhovnog vođe islamske revolucije je savet ljudima da izađu iz okvira izveštavanja i svakodnevne medijske buke i posvete se izučavanju verskih i društvenih nauka.

Promišljanja vrhovnog vođe koje se u ključnom obliku mogu pronaći u njegovim izjavama i saopštenjima spadaju u oblasti kojima se različiti ljudi, a posebno društveno-kulturni delatnici, mogu posvetiti i koristiti ih u islamskim studijama. Kako bi se različitim slojevima društva približile različite dimenzije ovih razmišljanja i stvorila mogućnost da se na pravilan način upoznaju sa njima, na portalu KHAMENEI.IR postavljena je baza sa indeksom osnovnih i glavnih izjava vezanih za jednu temu od kojih svaka izjava ima svoj poseban predmetni indeks, a koje su i sada dostupne u njegovoj arhivi.

U cilju kompletiranja ovog studijskog projekta pripremili smo tematske brošure koje su postavljene u PDF formatu i obuhvataju odvojene i određene izjave specifične za svaku temu.

Istraživanje prirode i način formiranja islamske istorijske civilizacije

❁ Islamski pokret, nemoguć fenomen u smislu uobičajenih istorijskih jednačina

❁ Sve stvari u Evropi blede pred islamskom civilizacijom

❁ Kako je nastala islamska civilizacija

❁ Trajnost posla koji se obavlja za Boga

❁ Cena rada za Boga

❁ Nacija koja radi za Boga obezbeđuje ovaj i budući svet

❁ Snažno utemeljenje revolucije u slučaju iskrene borbe

Istraživanje prirode i način formiranja islamske istorijske civilizacije

Islamski pokret nemoguć fenomen u smislu uobičajenih istorijskih jednačina

U istoriji su se događale pojave koje je nemoguće objasniti na osnovu uobičajenih istorijskih jednačina, a to je da je jedna nacija koja je u svojoj istoriji bila lišena principa ljudske civilizacije, položila temelj iz koga je nastala jedna od najvećih civilizacija, a to je islamski pokret. Ko stvara civilizaciju? Drevna grčka civilizacija i stari Rim, kojima se i danas, krajem dvadesetog veka, diči Evropa i svima na to ukazuje u svojoj istoriji i naučnim tumačenjima, svaki korak koji je učinila bio je usklađen sa prethodnim. Kada se to jedna velika civilizacija tek tako pojavi iz pustinje?! Da li je tako nešto moguće?! Međutim, u slučaju islama, upravo to se dogodilo. Neki koji nisu bili ni pismeni, a kamoli da su u stanju da znaju da čitaju i na taj način steknu naučno mišljenje, i da onda to naučno mišljenje u nadmetanju sa mišljenjem čovečanstva dovedu na viši nivo,

osnovali su veliku civilizaciju. Pa, pogledajte kakvi su to dugački putevi!

Kako je moguće da nacija i društva pređu taj put i da, nakon što su njeni naučni pogledi u svim pitanjima postali dominantni nad savremenim naučnim pogledima na svet, poništi druge civilizacije u svoju korist i stvori ekskluzivnu civilizaciju?! Arapski narod ne samo da nije imao snažno naučno mišljenje, već uopšte nije imao nikakvo naučno mišljenje. Nije posedovao ni znanje ni pismenost. Nakon iseljavanja i tokom deset godina Poslanikovog blagoslovenog života, taj narod je postavio temelje civilizacije koja je nekoliko stotina godina vladala svetom i uticala na sve druge. U tim vekovima – trećem, četvrtom, petom i šestom veku naše ere – zapadna civilizacija je bila superiorna; istočna civilizacija je izumrla, a iranska ništa nije predstavljala. Ali vidimo da je islamska civilizacija uništila tu superiornu zapadnu civilizaciju. Drugim rečima, suočena sa njom, zapadna civilizacija je izumrla; kao što zvezda dolaskom sunca gubi svoju svetlost i nestane, ili mesec koji se u trenutku izlaska sunca i svitanja povuče, ili poput lekara početnika koji bi dolaskom specijaliste bio drzak da i dalje prima pacijente. To se dogodilo kada je došla islamska civilizacija.

Sve stvari u Evropi blede pred islamskom civilizacijom

Činjenica je da je sve u Evropi izgubilo boju pred islamskom civilizacijom, i to se nastavilo sve do četvrtog, petog i šestog veka po islamskom kalendaru. Naravno, nakon ovoga, islamska civilizacija je propadala dugi niz godina sve do perioda renesanse. Posle ovoga, zapadna civilizacija je ponovo

počela da se uzdiže. Međutim, zapadna civilizacija, svih tih godina nakon dominacije islamske civilizacije, hranila se ovom civilizacijom. Pogledajte knjige i izvore tog doba! Najistaknutiji naučnici bili su oni koji su mogli da se bave islamskim delima i nešto od njih razumeju i prevedu.

Kako je nastala islamska civilizacija

Sada je glavno pitanje – kako je nastala islamska civilizacija? Neki kažu da je preuzela iranska, a neki veruju da je preuzela rimska dela. Ali to su detinjaste reči neznalica. Pretpostavimo da su odnekud preveli desetak knjiga; da li se civilizacija može izgraditi sa deset knjiga? Da li je islamska civilizacija nastala prevođenjem grčkih, rimskih i indijskih dela? Ne. Suština islamske civilizacije bila je u njoj samoj. Naravno, živa civilizacija se koristi dostignućima drugih. Postavlja se pitanje: kako je nastao i odakle se pojavio ovaj uređen svet, primena nauke, otkriće prvorazrednih istina univerzuma koje su dali muslimani, upotreba velikih ideja, misli i umova i naučnih aktivnosti i stvaranje velikih univerziteta tog doba na globalnom nivou, nastanak desetina bogatih i moćnih država i jedinstvene političke moći u istoriji? U celokupnoj istoriji nemate nikakvu moć osim političke moći islama, od srca Evrope do srca potkontinenta, jednu ujedinjenu zemlju kojom vlada trajna sila! Srednji vek je za Evropu vreme neznanja i bede. Evropljani srednji vek nazivaju „mračnim vekom”. Isto srednjovekovno razdoblje koje je za Evropu bilo mračno je doba naučnog bljeska u islamskim zemljama, uključujući Iran. U osnovi, u četvrtom veku po muslimanskom kalendaru – periodu procvata nauke – napisana su dela i

obavljena naučna istraživanja. Šta je potaklo takvu političku moć, takvu naučnu moć, takav svet ideja, takvu državnost i takvo angažovanje svih živih, konstruktivnih i aktivnih ljudskih sila? To je bio rezultat učenja islama. Samo o tome se radi. Islam je muslimanima davao lekciju, a ta lekcija, svaki dan među muslimanima rezultira sjajem i duhovnom i materijalnom uzvišenošću.

Ta lekcija je lekcija iskrene i posvećene borbe. Gde god je borba iskrena i posvećena, rezultati će biti sjajni. Međutim, iskrena i posvećena borba može se voditi za Boga, može se i za druge, a ne za Boga. Ako se vodi za Boga, onda je to večno, trajno i neizbrisivo; ali ako se vodi za drugog osim Boga, to nije trajno. Neko je možda zaljubljen u nekoga i iskren je prema njemu, ili iskreno voli svoju domovinu. Ali ništa od toga nije trajno i traje samo dok u njemu postoji uzbuđenje i taj osećaj. Čim se njegova osećanja malo ohlade, njemu se otvore oči i sebi kaže: „Zašto ja da idem i poginem za tamo nekog...?“ Ali ako je za Boga, nije tako. Što je čovek racionalniji, biće veća i njegova marljivost i trud, zato što zna: „Ono što je u vas – prolazno je, a ono što je u Allaha – večno je”.¹

Trajnost posla koji se obavlja za Boga

Poslaniku su doveli koze, on ih je zaklao i rekao: „Neka dođe svako ko želi meso.” Siromasi iz Medine su se uputili ka njegovoj kući. On je svakom dao po jedan komad mesa. Kada je razdelio svo meso, ostala je samo jedna plečka. Jedna od Poslanikovih žena reče: „O Božiji poslanici! Toliko mesa si

1 Kur'an, *Pčele*, 96.

razdelio, ostala je samo ova jedna plečka?!” Poslanik (s) je rekao: „Svo meso je ostalo, osim ove plečke.” To znači da ostaje samo ono što je dato. Kada se radi za Boga, što je čovekov intelekt veći i oštrije, to će njegova žrtva biti veća, jer zna da čitav ovaj život, trud na ovom svetu, znoj koji lije, razmišljanje, trčanje, zarađivanje novca i užitak, sve će to da nestane. Što je veći cilj, veće je i razočarenje. Zato pesnik kaže:

*Iskupljenje za vinopijstvo bez mere
je sedeti trezan sa pijanima.*

Što čovek više uživa, više se kaje kada užitak prestane. Ali ono vreme kada je neko od vas ne misleći na sebe pošao u rat, i zato što je vaš bataljon mogao da se nađe pod opsadom, ti si ustao u gluvo doba noći i trčeći stigao do logora i doneo vest – jer nije bilo mobilnih telefona – posle čega je došlo pojačanje i bataljon je spašen, tih vaših pola sata je ostalo, trajalo je i nije se završilo. Kolika je cena ovih pola sata! Proći će vekovi, ali vaših pola sata, poput dijamanta, neće izgubiti vrednost. Sada, ako imate stotinu takvih pola sata, pogledajte koliko to košta! To je za Boga. Nijedan faktor ne može uništiti ono što ste učinili za Boga. Može samo jedan, a to ste vi.

Cena rada za Boga

Svemogući Bog nije čoveku dao malo snage i moći. Takođe, dao mu je moć da upropasti sva svoja dobra dela. Ali niko sem vas samih nije kadar da uništi dobro delo i dobar trenutak koji ste proveli na Božijem putu. Pogledajte kako je dragoceno delo urađeno za Boga!

To je ono čemu je islam naučio muslimane. E sada, da li mislite da će naučnik koji ima takva uverenja na trenutak prestati da radi, i pod izgovorom da nema platu, kuću i druge pogodnosti, biti neuspešan? Svi poznati zapadni naučnici koji su u poslednjih četiri stotine godina mogli da urade velike stvari taj naučni napredak su uspeali da postignu zahvaljujući takvom duhu, odnosno, sa duhom ljubavi prema onome što rade.

Ako čovek pronade put do Boga i nauči kako da dela za Njega, tada ćete videti koliko će mu ova ljubav olakšati posao. Tako je nastala islamska civilizacija: to je kao kada arhitekta želi da projektuje zgradu. Isto važi i kada zidar ređa cigle. Zapovednik je takav kada sedi u glavnom štabu. Takav je slučaj kada se vojnik kreće u prvoj liniji. Isto važi i za kopača rovova. To je slučaj sa čuvarima i uličnim policajcem koji je na dužnosti. Isto važi i za verskog učenjaka kada drži predavanje. Takav je i vladar koji želi da donese političku odluku. Ukratko, svi rade za Boga. Da li će takva nacija i država zaostati u životnom pogledu?! Da li će takav narod i država doživeti malo poniženja i uvreda u svetu?! Da li se još neko usuđuje da maltretira takav narod?!

Nacija koja radi za Boga obezbeđuje ovaj i budući svet

Takvom narodu biće zagaranтовan ovaj i budući svet. Da; ako ovaj narod ima pokvarene vođe koji nisu svesni Boga i predali su svoje srce svetu, kakvi su bile umajadske i abasidske halife, oni će sigurno oslabiti temelje. Umajadi i Abasidi su uspeali da čekičima, sekirama i testerama unište zgradu od nekoliko stotina godina koju je Časni poslanik postavio

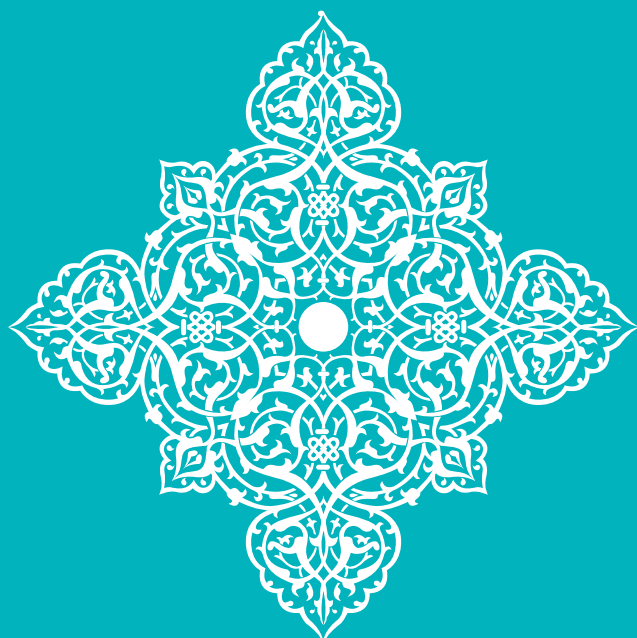
tokom deset godina. Ovo je veoma značajno. Da se uništi jedna civilizacija dovoljan je neko poput Jezida, sa svom svojom izopačenošću i pustošenjem; neko poput Mutavakila sa svim ugnjetavanjem i nasiljem dovoljan je da uništi jedno carstvo. Svi ti tiranski vladari, svi ovi iskvareni vladari i sve te pijanudre koji su vladali trista, četristo godina, uspjeli su da svojim čekićima, sekirama i testerama unište zgradu koju je Poslanik tokom deset godina sagradio na zemlji.

Snažno utemeljenje revolucije u slučaju iskrene borbe

Dragi moji! Poslanik je radio sa verujućim narodom, i iskrenim i izgrađenim ljudima. Ako sačuvate ovu iskrenost čija se osnova, hvala Bogu nalazi u vama, i ovu borbu na Božijem putu i ovu čistotu, i ako ne vežete srca za ovaj svet – ne kažem da treba da ga odbacite i gnušate ga se – i ako sačuvate našu vernu omladinu usred svih oluja korupcije i suprotstavljenih vetrova koji besne u ovom svetu, biće postavljeni takvi temelji da će smutljivcima trebati vekovi da potkopaju jedan njegov ćošak. Vi možete da postavite ovaj temelj; kao što ga je imam postavio, kao što je iskrena borba za jedan dan mogla da dovede do trijumfa ove revolucije. Zar je ova revolucija bila šala!? Zar je revolucija u zemlji koja je bila predmet pohlepe svih sila bila šala!? Vidite šta Amerika čini u Haitiju! Šta čini u Panami! Šta je uradila u Kuvajtu! Izgubili su Kuvajt, pogledajte šta su uradili! Da će izgubiti ovako veliki Iran, sa svom ovom naftom i prirodnim rezervama, sa ovom velikom zemljom i sa važnim strateškim i geografskim položajem?! Da sklone svoju poslušničku marionetsku vladu?! Da li je to bilo moguće?! To je bilo poput mita, ali se

desilo. I da se sto puta zakunu, najoptimističniji ljudi rekli bi: „To je nemoguće.” Pokojni ajatolah Talegani, sveštenik sa znanjem i naučnim autoritetom, koji je bio i političar, borac i zatvorenik i uopšte se nije plašio borbe, rekao mi je: „Onog dana kada je imam pomenuo da kralj i kraljevska vlada treba da odu, ja sam se suprotstavio i rekao ‘Šta on to govori! Zar je to moguće?!’” Koliko godina pre pobeđe revolucije je imam ovo jasno rekao? Sve do kraja, čak i čovek poput pokojnog Taleganija, veliki vernik i borac, koji je bio zatvaran i bičevan i mučen, govorio je: „To nije moguće!” Tada mi je rekao – poenta njegovih reči bila je sledeća – ovaj čovek je povezan sa nekim drugim mestom, on govori iz nekog drugog sveta! Imam je bio iskreni vernik u Boga koji je uspeo da privoli neke ljude da ga slede i urade nešto što je zaista bilo poput mita, što uopšte nije bilo za verovati i nije bilo izvodljivo. Da u svetu u kojem je sve bilo upereno protiv islama dođe jedan čovek i uspostavi islamsku vlast tamo gde je sve bilo motivisano sa ciljem da se drži podalje od islama, vere i Kur’ana?! Da li je tako nešto bilo moguće?! Ali imam je to učinio i onda ste vi, mladi vernici, iskreni, basiđisti, gardisti, vojska i obični ljudi radili na različitim mestima, i desilo se.

Hvala Bogu, zgrada je vrlo čvrsta. Vi morate da nastavite posao i borite se za Boga za to da se ona dovrši. Ni protok vremena, ni ujeti vetra i kiše i prolazak vekova, ako Bog da, neće moći da uzdrmaju takvu zgradu, niti će na nju imati uticaj.

Značaj nauke u islamskoj civilizaciji

- Nauka, put do globalnog ugleda i autoriteta
- Religijskim uverenjima je potreban naučni napredak
- Različita ljudska neznanja, smetnja po nauku
- Religija, zagovornik i podstrekač nauke
- Razlog zaostalosti zemlje u poslednja tri veka
- Značenje nezavisnosti u nauci

Značaj nauke u islamskoj civilizaciji

Nauka, put do globalnog ugleda i autoriteta

Draga omladino! Pogledajte koliko je važan naučni rad; njegov značaj je ključan. Ako za zemlju želimo čast, dostojanstvo, prosperitet, globalni autoritet i naučni napredak, to moramo učiniti posredstvom nauke. Ne kažem da je nauka dovoljna za prosperitet jednog društva. Vidimo da na svetu postoje zemlje koje imaju nauku, ali nisu stvarno napredne i imaju velike probleme. Svakako, nauka nije samo neophodan uslov, već i veoma važan neophodan uslov i mora se razvijati u zemlji. Ako država danas nije ostvarila napredak u nauci, onda neće napredovati ni njena ekonomija, ni njen globalni autoritet, ni život njenog naroda. Konačno, nauka u zemlji mora napredovati, posebno zbog toga što smo zaostali i moraju se uložiti napor. Osim toga, u našoj zemlji u pogledu ljudskih resursa postoji potencijal za napredak nauke. Po talentu smo iznad svetskog proseka; ovo govorim na osnovu informacija onih koji su to proučavali, istraživali i bavili se ovim pitanjem i to pokazali na primerima, a ne na osnovnu

ličnog mišljenja. Dakle, prosečni talenat naše zemlje je veći od prosečnog talenta u svetu. Jedan korak dalje bi značio da su izvanredni i briljantni talenti u našoj zemlji, kvantitativno, na nivou kvantitativa izvanrednih i briljantnih talenata u svetu. Na primer, ako pretpostavimo da je u zemljama sa veoma talentovanim ljudima na svakih deset hiljada jedna osoba izuzetno talentovana, a u zaostalim zemljama taj broj je na svakih pedeset hiljada ljudi, naša zemlja je u prvoj grupi; to jest, broj izuzetno talentovanih ljudi je visok. Želeo bih da ukažem na još jednu stvar, a to je da naša zemlja ima izuzetne talente. Ponekad na svetu ima ljudi koji poseduju izuzetne talente. Poznati naučnici kojih je bilo, a i sada ih ima u svetu i čija imena i dela su opstali tokom vekova, su izuzetni talenti. Naša zemlja je takođe jedna od razvijenih zemalja u pogledu posedovanja izuzetnih talenata. Zahvaljujući velikim ličnostima – kako u filozofskom tako i u naučnom pogledu – kao što su Ibn Sina, Farabi, Razi i njima slični. Dakle, u ovom pogledu, nemamo nedostatka.

Religijskim uverenjima je potreban naučni napredak

U našoj zemlji postoji još jedna stvar koju možemo smatrati pozitivnom, a to je „religioznost”. U poslednjoj deceniji, posebno od devetnaestog veka naovamo bilo je pokušaja da se religioznost predstavi kao smetnja i prepreka nauci i naučnom napretku; ali upravo suprotno je tačno. Naučni napredak zahteva neku vrstu vere. Lakomislen, raskalašan i nepristojan čovek uglavnom nije sklon napornim naučnim istraživanjima. Kada bi ljudskim srcem zavladała vera, to bi pomoglo čoveku da sledi težak posao naučnog istraživanja;

jer iako je naučno istraživanje slatko, u isto vreme je teško i komplikovano. Vidimo koliko zarađuje jedan trgovac, dok u vezi jednog naučnika nije isto. Kada je lišen tih sredstava, život mu može biti gorak, ali on opet neće hteti da se po svaku cenu menja sa trgovcem. Dakle, teško je baviti se naukom, ponekad donosi lišavanje, ponekad probleme. Ako čovekovim srcem vlada vera, ona će mu pomoći da pređe ovaj težak put.

Iako su Evropljani ostvarili značajan napredak u nauci, među njima u moralnom pogledu ima mnogo nevaljalih ljudi, bilo pojedinačno ili grupno. Ne želim da kažem da su apsolutno svi loši; ali među njima ima mnogo loših stvari kao što su istorijska izvrtanja i velike nacionalne laži. Jedna od stvari koju su izvrnuli je ta da religija sužava prostor nauci i sprečava je, odnosno da religija blokira nauku! Šta je razlog? Razlog je srednji vek! U srednjem veku religija je bila prisutna u životima ljudi i to značajno; ali je, takođe, bilo i fanatizma. Nauka tada nije napredovala, ali postepeno, kroz pukotine tvrdih stena religioznog fanatizma i verovanja, izbile su žile nauke i suzile prostor za religiju – nauka se pojavila, preokrenula je stvar u svoju korist i izolovala religiju – tako oni analiziraju ove stvari. Ova analiza je pogrešna zato što ne polazi od istine i činjenica. Kao prvo, srednji vek je, kako sami kažu, doba neznanja i mraka u Evropi, a ne doba naučnog zaostajanja u celom svetu. Pogledajmo sada u koje razdoblje pada vrhunac srednjeg veka i kada je mračno doba srednjeg veka? To je deseti, jedanaesti i dvanaesti vek po hrišćanskom kalendaru, odnosno, četvrti, peti i šesti vek po muslimanskom, odnosno vrhunac naučnog prosperiteta islamskih zemalja, pre svega Irana. Odnosno, vek u kome su se rodili i živeli

Avicena, Razi, Farabi i drugi naučnici. Sve ove velike ličnosti su sunca koja su sijala sa ove strane sveta.

Različita ljudska neznanja, smetnja po nauku

Četvrti vek po islamskom kalendaru bio je vrhunac procvata islamske civilizacije. Ako proučite knjigu „Islamska civilizacija u četvrtom veku”, videćete da je u četvrtom veku islamskog kalendara – odnosno u jedanaestom veku nove ere, to jest na vrhuncu neznanja i mraka u Evropi koja u to vreme nije bila ništa – zenit islamskog prosperiteta koji je povezan sa Iranom. Gotovo svi naučnici te epohe – osim vrlo malog broja – mahom su bili Iranci, iako religija i religioznost u Iranu u to doba nije bila ništa manje prisutna nego u Evropi, zapravo bila je mnogo veća. Prema tome, nije religija ta koja koči nauku; postoji nešto drugo što koči naučni napredak. Šta je to? To su različita ljudska neznanja, praznoverje hrišćanstva toga doba. U islamskom svetu nikada nije viđeno da jedan naučnik bude vređan i napadan zbog nauke, dok su u Evropi, zarad nauke, ubijali, kamenovali i vešali naučnike, a mnogi su i spaljivani! Ono šta se tamo dogodilo i što potiče od sujeverne religije pomešane sa ekstremno neznačkim i iskrivljenim hrišćanstvom oni su generalizovali za ceo svet. Gde je tu greh islama? Gde je u tome greh muslimana? Šta je greh islamskih nacija?

Religija, zagovornik i podstrekač nauke

Religija zagovara i podstiče nauku. Oni koji su naučni velikani – osim malog broja – svi su Božanski učenjaci. Na

primer, Avicena je religiozni učenjak čija se knjiga „Zakon” oko hiljadu godina, i to sve do nedavno, koristila kao izvor na evropskim univerzitetima. On je čovek koji piše o misticismu i filozofiji. Takvi su bili i Farabi i drugi. Naravno, vrlo je malo onih koji nisu bili ovakvi. Nauka i religija su išle ruku pod ruku, a religija je pomagala nauci. Ovo je vrlo važna činjenica koja danas, na sreću, postoji u našoj zemlji. Naša deca su religiozna. Sada među vama ima onih koji su upoznati sa Kur'anom i, hvala Bogu, niste malobrojni. Ojačajte ovo u sebi. Ovaj talenat mora biti u službi potrebe koju sam prvo spomenuo – potrebe za znanjem – i vera mu mora pomoći. Takođe, treba uložiti napore da se ovaj talenat – koji je u vama božansko blago – sačuva poput svih božanskih darova. Pokušajte da to pokrenete u sebi za dobro vaše zemlje, dobro vašeg naroda i naučni napredak u zemlji.

Razlog zaostalosti zemlje u poslednja tri veka

U ova poslednja dva, tri veka, nažalost, mi smo naučno daleko zaostali. U tom periodu najveći greh su uradili vladari jer su uništili sposobne i talentovane ljude. Imamo primere za to. Naravno, bilo je dobro do kraja safavidskog perioda, možda i neko vreme posle Safavida je bilo velikih naučnika u smislu naučnog napretka i razvoja velikih ideja, ali su zatim postepeno nestali. Prvo, nije bilo inicijative; nije bilo podsticaja u obliku sticanja naučnih znanja i proučavanja, a ni inicijative u smislu korisnika. Ima mnogo primera koji se mogu navesti – tako, na primer, u oblasti izrade oružja, u ranom periodu dinastije Kadžar, jedan zanatlija je pravio napredno oružje koje je bilo bez premca ili u rang u tadašnjeg oružja na

svetskom nivou, ali su različitim merama i politikom uništili i njega i njegovo oružje! Imamo i drugi primer, takođe iz perioda Kadžara, kada je neki geograf – ili neko ko se zanima za tu oblast – otišao u regiju Huzestan gde je za to vreme nacrtao veoma precizne mape i napravio studiju koja i danas postoji u kojoj je pobrojao sve pogodnosti i poslove koji su urađeni, koji nisu urađeni i koje treba uraditi, ali njegov trud uopšte nije uzet u razmatranje. Ja sam donekle upoznat sa prilikama u Huzestanu iz vremena pre, a i posle rata, i kada sam video ovu studiju pomislio sam u sebi, da je kojim slučajem sprovedeno u delo ono što u njoj piše, danas bi naš Huzestan bio veoma napredan. Bilo je i drugih talentovanih ljudi u različitim oblastima. Ljudi su napredovali u industriji, ali to nije uzeto u obzir, bili su predmet nepoštovanja i osude a možda i mešanja stranih trgovaca, koji su mislili da, ukoliko se ovde stvore takve pogodnosti, to će ugroziti njihovo poslovanje! Svi ovi faktori su uticali i ova zemlja je naučno u ova dva, tri veka, došla u stanje u industriji čije smo svedoci danas.

Značenje nezavisnosti u nauci

Vi, srećom, niste videli te dane, vi danas vidite da smo, hvala Bogu, napredovali. U vreme pre revolucije, za svakoga ko je bio obavešten, stanje u nauci i industriji bilo je za plakanje. Da je u to vreme postojao neko ko je imao dobar talenat, ne bi imao drugog izbora nego da ustane i ode! Trgovci mozgom odvodili su istaknute i aktivne mozgove u svoje zemlje, i zemlje poput naše praznile od mozgova. Mi imamo zaostalost koju vi, ako Bog da, morate nadoknaditi; vaša ge-

neracija na svojim leđima nosi odgovornost da nadoknadi ovaj propust. Ubrzajte malo kretanje i pratite ovaj naučni rad. Sada kada se ispostavilo da, Bogu hvala, imate dobar talenat, iskoristite ga. Sigurno će se u bliskoj budućnosti osetiti njegovi slatki plodovi; osetićete i vi sami, a ako Bog da, i zemlja će osetiti. Moramo težiti tome da zemlju učinimo naučno nezavisnom od drugih. Naravno, nauka nije nešto za šta neka zemlja kaže 'drugi nam ne trebaju', ne. Nauka je razmena, trgovina. Ako se u nekoj zemlji na neko vreme zatvore vrata nauke, i ona se ne koristi naukom drugih zemalja, izgubiće se ono što je samo po sebi talent. Nauka je jedna od kategorija koja se razvija i raste razmenom i trgovinom. Prema tome, ako kažemo da želimo da postanemo nezavisni, to ne znači da više ni sa kim ne treba naučno da sarađujemo, ne. Na vrhuncu nauke čovek mora i da daje i da uzima – u to nema sumnje – ali trenutna situacija naučno zaostalih zemalja je nažalost takva da njihovo naučno kretanje nije obostrano, već jednostrano. One moraju samo da mole i traže, neke nešto daju, ali ne daju puno! Danas su izvrsno i superiorno znanje, kao i razvijena industrija, pogodnosti koje ne stoje na raspolaganju velikom broju zemalja. Ono uopšte ne prelazi njihovo okruženje i ovim zemljama nije dozvoljeno da ga koriste.

Put islamskog sistema, put dostizanja velike islamske civilizacije

- ❦ Opšti pravac kretanja islamskog sistema
- ❦ Iluzorna, neizvodljiva i propala tvrdnja zapadne civilizacije
- ❦ Sposobnost islamske civilizacije da zauzme prostor ljudskog života
- ❦ Devijantnost, uzrok propadanja civilizacija
- ❦ Propadanje civilizacija je istorijski proces koji se odvija postepeno
- ❦ Ponovno blisanje islamske civilizacije, neminovna sudbina sveta
- ❦ Glavni akteri u stvaranju islamske civilizacije
- ❦ Dva ključna elementa neophodna za stvaranje islamske civilizacije
- ❦ Jedinstvena uloga sveštenstva i verskih učenjaka u stvaranju islamske civilizacije

*Put islamskog sistema, put dostizanja
velike islamske civilizacije*

Ovde se javlja pitanje: koja je to linija koju je za sebe ocrtao islamski sistem? Koji je to put koji je islamski sistem uzeo u razmatranje i prihvatio kao istinit? Sledeće pitanje je: ko su glavni akteri na ovom putu – koji sigurno nije bez uspona i padova, izazova i iskušenja – i gde se u svemu tome nalazi institucija bogoslovije, odnosno sveštenstva? Koja je njegova uloga? Treća stvar je da u sadašnjem islamskom sistemu postoje izazovi u skladu sa prirodom ovog sistema; koji su to izazovi? Sa kojim preprekama, sa kojim poremećajima, sa kojim opozicijama, sa kojim pojavama se sistem mora suočiti? Način suočavanja sa ovim izazovima treba da bude predmet razmatranja, promišljanja i dubokog prosuđivanja bogoslova. Sledeće pitanje je koje su dužnosti sveštenstva danas? Imamo obaveze i ono što je preporučeno – ne bavim se zabranama – koje su dužnosti sveštenstva i bogoslovije danas? Kao što smo čuli iz izveštaja časnog direktora bogoslovije u Komu, tokom ovih nekoliko godina urađen je

važan posao. Neka od ovih dela su ona čiji će se rezultati u budućnosti razmatrati srednjoročno, pa čak i dugoročno. To je urađeno i neke praznine su popunjene, ali mi i dalje imamo praznine koje treba da prepoznamo i pronađemo načine kako da ih popunimo. Na kraju, postoji peti odeljak, koji je savet vama, mojoj dragoj braći i deci.

Opšti pravac kretanja islamskog sistema

Prvo pitanje je: koji je opšti pravac islamskog sistema? Ako u jednoj rečenici želimo da odgovorimo na ovo pitanje, reći ćemo da je opšti pravac islamskog sistema postizanje islamske civilizacije. Naspram trenutne civilizacije – odnosno materijalističke civilizacije Zapada – može se i ne mora se predložiti neka druga civilizacija i govoriti o tome koji će elementi i faktori pomoći toj civilizaciji da se pojavi, bude trajna i stabilna. Ako se osvrnete na ono što govore promoteri moderne zapadne civilizacije, oni će reći da je materijalistička civilizacija Zapada večna i nepromenljiva. Od samog početka ove civilizacije – odnosno od devetnaestog veka nove ere – pokrenuta je diskusija o konfrontaciji između tradicije i modernosti. To znači da sve ono što ona nudi čovečanstvu mora biti moderno, novo, sveže, neminovno, privlačno i poželjno, a sve što joj je suprotstavljeno je samo po sebi tradicionalno, zastarelo i kvarljivo. Ovakvu raspravu danas možete čuti u nekim našim intelektualnim krugovima; ali ovo nije nova diskusija, ovo je nastavak rasprave koja se u devetnaestom veku vodila na Zapadu sa ciljem da zapadna civilizacija sa svog puta ukloni sve kulture, sve civilizacije, svu civilnu infrastrukturu, sve ljudske i društvene odnose, sve

ono što zapadna civilizacija ne voli, i da tako uz podršku materijalističke i kapitalističke moći s jedne, i vojne i političke i moći medija s druge strane, ovekoveči svoj apsolutni suverenitet.

Iluzorna, neizvodljiva i propala tvrdnja zapadne civilizacije

Videli ste, kada je u bivšem Sovjetskom Savezu i Istočnoj Evropi pao marksistički sistem – iako on sam po sebu sistem nije bio nova civilizacija, već misao zasnovana na toj istoj zapadnoj civilizaciji, sa uglavnom istim osnovama zapadne misli i civilizacije i istim materijalističkim temeljima, a istovremeno u suprotnosti sa zapadnim kapitalističkim aparatom i čuvarima i opsenarima zapadne civilizacije – pokrenuto je pitanje novog svetskog poretka i jedne supersile u svetu. Danas zapadna civilizacija, čak i među svojim članicama, nije postigla neophodno jedinstvo, koheziju i međusobnu lojalnost. Jedino što jeste postigla je veći materijalni rast, što je u prirodi materijalističke civilizacije, kao i povećanje potreba, sveukupnost potreba i celovitost potreba, dok je istovremeno zanemarila sve ostalo.

U materijalističkoj civilizaciji Zapada – kao što ste videli tokom poslednjih meseci – šta god da kažu to je vezano za kreiranje i osmišljavanje drugog milenijuma! Da li je materijalistička civilizacija Zapada obuhvatila čitav prvi milenijum, pa sada hoćete da joj pripojite i drugi?! Da li je čovečanstvo zadovoljno sa ova dva, tri veka koji su prošli u znaku njene dominacije?! Da li je materijalistička civilizacija Zapada uspeła da zaleći stare rane čovečanstva?! Da li je nestalo

siromaštvo u svetu? Da li je nestala glad? Da li su nestali ugnjetavanje i diskriminacija? Da li je ljudima obezbeđeno spokojstvo? Da li je uspostavljena dobrot a i čestitost? Tokom sva tri perioda – kolonijalnom, dobu eksploatacije – kada dominacija zapadnih država nije bila tako direktna kao u kolonijalnom periodu već se odvijala kroz eksploataciju radne snage zaostalih i siromašnih zemalja putem prisilne i tajne dominacije koja im je oduzela čitav kapital i napunila džepove kapitalističkih kompanija – i u epohi medija i komunikacija – to jest danas – Zapad je uvek nastupao putem sile i prinude, demonstracije moći i ugnjetavanja drugih, a i danas u njegovim najvažnijim centrima postoji rasna diskriminacija i fašizam! I sa ovakvim zaleđem, sa svim tim nevoljama, sa svim tim problemima, materijalistička civilizacija Zapada polaže pravo na večnost! Ali ova tvrdnja je iluzorna, neizvodljiva i neuspešna.

Sposobnost islamske civilizacije da zauzme prostor ljudskog života

Da, islamska civilizacija nesumnjivo može da zauzme prostor, i na isti način na koji su velike istorijske civilizacije mogle da zauzme prostor ljudskog života i osvoje neki region – veliki ili mali – i donesu im blagoslov ili štetu i prođe kroz ovaj dug, složen i naporan proces i stigne do ove tačke. Islamska civilizacija će se u potpunosti manifestovati u vreme pojave Božijeg dokaza, našeg spasitelja imama Mahdija, neka Bog ubrza njegovo pojavljivanje; to je vreme kada će se pojaviti istinska islamska civilizacija i istinski islamski svet. Neki misle da je vreme dolaska blagoslovenog spasitelja kraj

sveta! Ja kažem da je vreme njegove pojave početak sveta; to je početak ljudskog kretanja pravim Božanskim putem sa malo ili nimalo prepreka, ubrzano, kada se steknu svi uslovi i pogodnosti za to kretanje. Ako pretpostavimo da je pravi Božiji put širok, ravan i gladak, onda su svi poslanici u poslednjih nekoliko hiljada godina dolazili da bi izvukli ljude sa strmih stranputica i povelili ih ovim putem. Period pojave je period kada će čovečanstvo moći da odahne, da sledi Božiji put i sve talente u fizičkom svetu i u ljudima koristi na optimalan način. Danas se ljudski resursi ne koriste optimalno; kapaciteti se troše i uništavaju, a isto važi i za prirodne kapacitete. Sve ove pojave koje utiču na zagađenja životne sredine nastaju usled loše upotrebe prirodnih resursa. Čovek je pošao ovim putem, ali to nije pravi put, to nije jedinstven put. Znanje ima mnogo puteva, a čovek taj put može pronaći i njime zakoračiti u senci Božanskog sistema. U svakom slučaju, linija koju je ocrtao islamski sistem je linija dosezanja islamske civilizacije.

Devijantnost, uzrok propadanja civilizacija

Propadanje civilizacija rezultat je devijacije. Kada dostignu svoj vrhunac, civilizacije zbog slabosti, zastranjenja i besmisla postaju dekadentne i propadaju. Danas kod zapadne civilizacije – koja je civilizacija nauke bez morala, materijalizma bez duhovnosti i religije i moći bez pravde – vidimo nagoveštaj ovog propadanja. Kada u okupiranoj Palestini jednog Palestinca natera nužda da nanese štetu agresivnom cionisti koji je tu tuđinac, pokrene se celokupna propagandna mašinerija Zapada da uveliča ovaj incident! Ako neko bude

ubijen, u američkim i drugim časopisima širom sveta biće objavljena fotografija njegovog oca, majke, deteta i sestre kako plaču i tuguju! Danas je jedno dete u Palestini, tinejdžer, ubijeno u naručju svog oca, pred njegovim očima; u džamiji Al-Aksa puca se na muškarce, žene i decu koji se mole. Islamska Republika je putem svojih sredstava informisanja prvog dana kontaktirala Evropu da dobije vesti od tamošnjih medija, ali im je rečeno da tamo nema nikakvih vesti! Prvog i drugog dana u Evropi, regionu dominacije zapadne civilizacije, ne postoji vest o ovako velikom događaju! Kako protesti postepeno eskaliraju, ljudi se svuda podižu, glas protesta raste; institucije koje tvrde da se zalažu za ljudska prava i objektivno izveštavanje onda bivaju prinuđene da daju informacije, koje su, naravno, nepotpune i manjkave, jednostrane i nepravedne, u korist uzurpatora, a ne u korist potlačenog naroda! Sve su to znaci propasti i izopačenosti zapadne civilizacije.

Propadanje civilizacija je istorijski proces koji se odvija postepeno

Naravno, ni pojava ni propast civilizacija ne dešava se iznenadno, već postepeno i ima svoje simptome. Danas mnogi zapadni mislioci obraćaju pažnju na ovu činjenicu, upozoravaju na nju i govore o tome. Zato se uopšte ne treba čuditi ako odnekud udari grom, na isti način na koji su nastale sve civilizacije sveta, i pojavi se neki novi plan i nova ideja za čovečanstvo oko koje će se u nekom delu sveta okupiti jedna nacija i formirati sopstveni politički sistem; i da će taj narod ustati i da će ljudi postupati u skladu sa neophodnim uslovima koje ću pomenuti, i društvena elita pronaći

svoju ulogu po kojoj će da deluje. Prema tome, ne postoji nikakva sumnja da će ova civilizacija rasti kao i sve druge civilizacije i poput sunca koje postepeno izlazi i dostiže sredinu neba svojim zracima obasjati različite delove sveta.

 ***Ponovno blistanje islamske civilizacije,
neminovna sudbina sveta***

Zato je ovaj islamski sistem onaj koji je sebi zacrtao razuman i logičan pravac kretanja. Ovo nije putanja koja se može zaustaviti, niti putanja čije su različite etape trajne i večne. To je evolutivni pokret koji je nastao na početku islamske revolucije, ta svetlost je zasijala u ovom delu sveta i zaslepela oči, a onda je uspeo da stvori islamski sistem koji je od samog svog formiranja nastavio da se kreće i razvija sa raznim izazovima, problemima i mogućnostima. Ako ovaj sistem nastavi da se kreće ozbiljno i dosledno, i bude umeo da prepozna ono što je neophodno i postupa prema onome što je dužnost, to će neminovno dovesti do toga da islamska civilizacija svojim zracima ponovo obasja veliki deo sveta. Ne u smislu da se islamski politički sistem pre dolaska obećanog spasitelja nužno proširi na druge delove sveta; ne, značenje nije u tome, već je to civilizacija koja se zasniva na novoj misli, novoj reči, novom pogledu na ljudska pitanja i nudi nova rešenja za probleme čovečanstva. To je novi jezik koji razumeju i opažaju srca novih generacija ljudi i siromašnih slojeva u raznim društvima. To znači da se putem srca prenosi jedna poruka i da se ona postepeno širi i raste u različitim zajednicama. To je nešto što je izvodljivo. Imajući u vidu situaciju koju danas opažam u našoj zemlji, duboke korene koje u njoj ima

islamska misao, i vrlo širok i opsežan pokret koji je nastao na početku revolucije u cilju produbljivanje ove misli i danas je stigao na zavidno mesto, meni se čini da je ovakva budućnost islamskog sistema definitivna i neizbežna.

Glavni akteri u stvaranju islamske civilizacije

Sledeće pitanje je – ko su glavni akteri na ovom polju? Želimo da vidimo gde se tu nalazi sveštenstvo, a vi mladi učenici i tražitelji znanja – vi koji ste ovde uneli vaš dragoceni kapital – kako i gde želite da ga potrošite? Dakle, ko su ovde ključni akteri? Kao prvo, moramo biti svesni toga da je ovaj veliki pokret islamskog sistema i kretanje ka toj idealnoj budućnosti – a to je stvaranje islamske civilizacije u kojoj nauka ide u korak sa moralom, materijalizam ide u korak sa duhovnošću i religijom, a politička moć sa pravdom – je jedan postepeni pokret. I on je, naravno pun uzbuđenja, ali u njemu svi znaju šta treba da rade. Svaki njegov korak je uzbuđljiv, ali ovo veliko i trajno istorijsko delo, ovo delo koje se bavi generacijama i vekovima, ne treba mešati sa jednokratnim, delimičnim delima i sloganima. Ovo je posao koji se mora preduzeti korak po korak, gde je svaki korak čvršći od prethodnog i gde pažljivo pratimo svaki potez i budno posmatramo put kojim se krećemo.

Dva ključna elementa neophodna za stvaranje islamske civilizacije

Da bi se stvorila islamska civilizacija – kao i svaka druga civilizacija – potrebna su dva ključna elementa: jedan je

produkcija misli, drugi obrazovanje čoveka. Islamska misao je poput dubokog i prostranog okeana. Neko ko je došao do njegove obale, ili nekoliko metara uronio u njegovu vodu, ne može tvrditi da ga je upoznao. Krstarenje ovim ogromnim okeanom i dostizanje i otkrivanje njegovih dubina je nešto što bi svako trebao da učini i što vremenom treba učiniti. U bilo koje vreme, srazmerno njegovim zahtevima, iz ovog ogromnog okeana znanja moguće je proizvesti misao. Jednog dana neki nepoznati ljudi čuli su reči pokojnog mučenika Motaharija; njegove reči bile su reči religije, Kur'ana i islama. Ali mnogi ljudi koji su se bavili religijom, Kur'anom i islamom nisu bili upoznati s tim rečima! U svakom vremenu postoji mogućnost da upućeni mislioci, poznavaoi Kur'ana i hadisa i oni koji su upoznati sa metodom izvođenja zaključaka iz Kur'ana i hadisa, oni koji su upoznati sa islamskim učenjima i sadržajem Kur'ana, hadisima i islamskom tradicijom, ako poznaju zahteve i duh vremena, mogu izvesti nove sadržaje iz islamskih učenja. Uvek postoji nova reč, produkcija ideja i misli vodilja za čovečanstvo.

Drugi uslov je obrazovanje ljudi. Pogledajmo ko su ključni akteri tamo gde treba stvoriti misao i čoveka. Ti akteri su oni koji bi trebalo da budu kadri da usmeravaju mišljenje. Ovo je jedna dimenzija ovog pitanja. Budući da se ovaj put može preći samo nogama vere i snagom vere i ljubavi, moraju postojati oni koji su u stanju da u ljudima odneguju duh vere. Nesumnjivo je da su ti akteri oni koji upravljaju društvom – političari, mislioci i intelektualci, kao i svaki pojedinac koji može delovati u okviru svojih mogućnosti; međutim, uloga verskih učenjaka i onih koji koriste religijski metod za obrazovanje i vaspitanje, jedinstvena je. I onima koji upravljaju

društvom potrebni su verski učenjaci da bi mogli da odigraju pravu ulogu. Isto važi i za političare i politički društvene aktiviste. Isto važi i za različite naučne i intelektualne krugove. Varnica iz reči jednog pobožnog verskog učenjaka koji poznaje zahteve i duh vremena može ukloniti tame iz srca ili srca; koliko ljudi je na ovaj način upućeno i usmereno! Njihova uloga je jedinstvena. Ona nije svojstvena samo verskim učenjacima, ali je njihov položaj istaknutiji u odnosu na sve ostale iz očiglednog razloga što su ljudima neophodni religiozna misao i uverenja. Za ovaj put neophodno je stvoriti islamsku misao, i ako verski učenjaci nisu prisutni, to ne može učiniti niko drugi. Naravno, svet religije, sa onim uslovima koji su potrebni, možda neće moći da odigra ovu ulogu, ako nema ove uslove, neće moći. U sledećem odeljku razmotrićemo neka pitanja u vezi s tim. Naravno, i običan svet ima svoju ulogu, a koja se ogleda u sprovođenju načela vere koji naređuje činjenje dobra, a zabranjuje činjenja zla, i pripremanju sebe za položaj da može da odigra tu ulogu.

Jedinstvena uloga sveštenstva i verskih učenjaka u stvaranju islamske civilizacije

Kada pogledamo delokrug sveštenstva i verskih učenjaka, ako su prošli sve stupnjeve ispravnog vaspitanja i obrazovanja, onda vidimo da je njihova uloga jedinstvena. Zbog toga je naš veliki imam postao uzor verskim učenjacima. Da nije bilo imama i njegovog toplog daha i čvrste i postojeane logike i istrajnosti, i da nije mogao da pokrene veliku grupu verskih učenjaka, sigurno je da ne bi došlo do ovog velikog pokreta iranske nacije. Nijedna politička stranka, nijedna politička

ličnost, nijedna akademska ličnost, nijedna poznata i popularna društvena ličnost ne bi mogla da uzburka ovaj veliki okean iranske nacije i izvuče ljude na ulice. To je moglo samo sveštenstvo i vodstvo našeg velikog imama sa onim njegovim odlikama, i da ta velika ličnost nije imala takve crte, to ne bi bilo lako izvodljivo. To je uloga jednog sveštenika koji poseduje neophodne uslove i pojavljuje se u odgovarajuće vreme i na taj način postaje očevidna i primećena njegova velika uloga u istoriji i svetu. To je pozicija sveštenstva.

Etape stizanja do islamske civilizacije i glavne smernice islamskog svetopogleda

■ Razlika u sticanja moći između službenika islamskog i ostalih sistema

■ Postojanje intelektualne osnove za obaveze i odgovornosti

■ Glavne smernice vršenja dužnosti službenika u islamskom sistemu

■ Dužnosti čoveka koji veruje u islamski svetopogled

■ Težina obaveza u islamskom sistemu u vreme tiranske vlasti

■ Ceniti uslove nakon islamske revolucije

■ Početak islamske civilizacije od islamske revolucije

■ Etape nastanka islamske civilizacije

■ Naš položaj u fazama nastanka islamske civilizacije

■ Dve glavne opasnosti na putu ka islamskoj civilizaciji

Etape stizanja do islamske civilizacije i glavne smernice islamskog svetopogleda

Razlika u sticanja moći između službenika islamskog i ostalih sistema

Ono što moram da primetim je da se nama koji danas prisustvujemo ovom skupu – uglavnom službenicima u ključnim segmentima Islamske Republike – pružila izuzetna prilika da ostvarimo Božanske i islamske ciljeve u jednom važnom delu sveta – a to je velika i draga zemlja Iran – i primenimo ih. Ovo sticanje moći za vas iz raznih sektora države, razlikuje se od sticanja moći u političkoj praksi sveta. Oni tamo i ne tvrde da imaju u planu da stvore prosperitetno društvo i ljudima i čovečanstvu donesu sreću i napredak. Svetski kulturni i politički centri zvanično kažu da se protivite društvima koja se temelje na ideologiji, školi mišljenja i promišljanju. Kada se u osnovi i temeljima nečega ne nalazi uređena i formulisana misao, onda je očigledno da će ciljevi zavisiti od događaja, razvoja sveta i želja grupa i ljudi. Zato

niko ne može da tvrdi da teži uzvišenim idealima koji su potrebni ljudskim bićima, pa isto tako ne tvrde ni oni. Ali mi tvrdimo. Službenici ovog sistema zakoračili su na ovo polje sa nadom da će uspeti da ostvare i u životu primene neke Božanske ciljeve u koje veruju. Ovakva prilika nije se pojavila od početka islama do danas. Situacija je vrlo izuzetna i posebna. Moramo iskorisiti ovu priliku gde god da se nalazimo – u tri grane vlasti ili u svim rukovodećim segmentima ove zemlje – i pokušati da istinski unapredimo ciljeve i ideale islama u granicama sposobnosti odgovornih za upravljanje državnim poslovima, koje nisu male. Shodno tome, svako od nas ima obaveze. Koje su to obaveze? S tim u vezi, zapisao sam neke stvari o kojima, naravno, ne želim detaljno da raspravljam, već ću ih samo letimično pomenuti.

Postojanje intelektualne osnove za obaveze i odgovornosti

Generalno, imamo **obaveze**; i mi kao država i vlada, i ja kao musliman. Međutim, ove **obaveze** imaju intelektualnu osnovu. To je karakteristično za islamsku školu mišljenja. Ako govorimo o tome da treba da postoji sloboda, ili da u društvu treba da postoje izbor i slobodna volja, ili kada govorimo o bilo kojoj opštoj politici, za sve ovo postoji osnova. Ako nas pitaju zašto ljudi treba da imaju pravo glasa, iza toga stoji jedan intelektualni i logičan argument; jasno je zašto. Sve ono što čini glavne smernice u oblasti planiranja povezano je sa vrelom islamske misli, islamskim svetopogledom, islamskom percepcijom; to je naša vera, naše verovanje, naša religija; na osnovu tog shvatanja i percepcije prepoznavamo

svoje dužnosti i želimo da ih izvršavamo. Šta je ta intelektualna osnova? Koji su to glavni obrisi islamske percepcije i sagledavanja univerzuma i čoveka. Ovo, naravno, nije specifično samo za islam. Sve religije, ukoliko nisu iskrivljene, u svojim ispravnim temeljima i izvornim korenima imaju ovakav pogled. Mi imamo zdrav i netaknuti islam zasnovan na pouzdanim izvorima. Možda druge religije nemaju ove karakteristike. Onaj skup učenja iz kojih su izvedene glavne linije našeg delovanja i dužnosti – to jest, islamski pogled na svet – sastoji se od više odeljaka od kojih svaki ima uticaja na postupke pojedinca i vlade. Ovde sam odabrao pet najefikasnijih i najvažnijih tačaka koje ću predstaviti.

Glavne smernice vršenja dužnosti službenika u islamskom sistemu

1 – Jednoboštvo

Jednoboštvo je jedna od ovih tačaka. Jednoboštvo znači verovati da ovaj čudesni, neverovatni i zakonima pokoran univerzum i stvoreni svet, od galaksija i maglina i ogromnih nebeskih rupa, bezbrojnih planeta i miliona sunčevih sistema pa sve do sićušnih ćelija koje čine mikrohemijski sastav raznih tela i organizama – da u tom uzvišenom, raznovrsnom i složenom sistemu postoji toliko reda iz čega je izvedeno hiljade zakona, i da je stvoren idejom, planom, svrhom i moći, odnosno da nije nastao slučajno. Ovo verovanje je nešto što prihvata svaki zdrav razum i promišljena osoba koja ne razmišlja ishitreno i nije opterećena predrasudama. Sledeća stvar je da ova velika, beskrajna i neopisiva misao, plan i moć

koja je stvorila ovaj čudesan i složen poredak nije neki idol, niti ograničeno ljudsko biće koje za sebe tvrdi da je nekakvo božanstvo, niti neki mitski simbol; već svemoćna i neprolazna Bit koju religije nazivaju „Bog” i čije postojanje prepoznajemo po delovanju. Prema tome, iza ove ogromne i složene geometrije stoji dokaz moći, volje i inženjeringa, kao i dokaz da taj jedinstveni i neopisivi inženjer nisu neke bezvredne sitnice koje čovek ili sam pravi, ili ih stvara neko kao on sam, ili je kvarljivo biće poput njega; ne nije već „On je Allah, sem Kojeg boga nema, Vladar, Presveti, Onaj koji daje mir, Onaj koji daje sigurnost, Nadzirući, Silni, Gigantski, Gordi! Slava Allahu od onog šta pridružuju!”¹

Sve religije imaju slične svetonogled; drevne, avramovske, pre avramovske, čak i trenutne indijske politeističke religije. Ako pogledamo Vede, videćemo da se u njima prepoznaje čista monoteistička gnoza, što ukazuje na to da je njihov izvor bio jasan i nepomućen. Zato je monoteizam glavni stub shvatanja i percepcije ovog islama, na osnovu koje želimo da uspostavimo ovu vladu, sistem i pokret.

2 – Poštovanje čoveka

Drugi stub je poštovanje čoveka; a možemo ga nazvati i čovekocentričnost. Naravno, čovekocentričnost u islamskom shvatanju prilično se razlikuje od evropskog humanizma iz osamnaestog i devetnaestog veka. To je jedna, a ovo sasvim druga stvar. I on se naziva čovekocentričnost, ali su slični samo po imenu. Islamska čovekocentričnost u suštini nije

1 Kur'an, *El-Hašr* [Progonstvo], 23.

evropski humanizam, već nešto drugo. „Zar ne vidite da vam je Allah potčinio šta je na nebesima i šta je na Zemlji?“¹ Ako pogledate Kur'an, Nehdž ul-belagu i verska dela videćete da se celokupno stvaranje okreće oko ose ljudskog postojanja. U Kur'anu ima mnogo ajeta u kojima se kaže da su vam sunce, mesec i mora potčinjeni, ali postoje i dva ajeta koja daju isto tumačenje koje sam spomenuo „I potčinio je za vas šta je u nebesima i šta je na Zemlji“² Šta to znači? Da ste zapravo potčinjeni njima i ne možete uticati njih; ali vi ste potencijalno stvoreni na takav način i svet postojanja i univerzum su stvoreni na takav način da su vam svi potčinjeni. Šta znači potčinjeni? To znači da ih držite u šaci i možete ih iskoristiti na najbolji način. To pokazuje da je ovo stvorenje, kome je Bog potčinio nebo, zemlju, zvezde, sunce i mesec, moralo biti veoma drago sa aspekta Božanskog stvaranja. To da je drago je, takođe, naznačeno i ovde: „A uistinu, ukazali smo čast sinovima Ademovim“³. Ovo 'ukazali smo čast sinovima Ademovim' je čast koja uključuje i zakonodavnu i razvojnu fazu koje su propisane za ljude u islamskoj vladi i sistemu.

3 – Nastavak života posle smrti

Treća glavna tačka islamskog svetopogleda je pitanje nastavka života nakon smrti, što znači da se život ne završava smrću. U islamu, naravno, i u svim Božanskim religijama – ovaj koncept je sastavni deo pogleda na svet. Kao što sam

1 Kur'an, *Lukman*, 20.

2 Kur'an, *El-Džasija* [Klečanje], 13.

3 Kur'an, *El-Isra'* [Noćno putovanje], 70.

rekao, svi ovi principi svetopogleda su delotvorni u regulisanju životnih odnosa i temelja islamske vlade i upravljanja društvom i svetom. Posle smrti ulazimo u novu fazu. Čovek ne nestaje, već prelazi u drugu fazu, a onda, u toj fazi, sledi polaganje računa i vaskrsenje.

4 – *Beskrajna sposobnost čoveka da stekne sredstava za svoju savršenu uzvišenost*

Četvrta centralna tačka ovog pogleda na svet je beskrajna sposobnost čoveka da poseduje sve što mu je potrebno za uzdizanje do savršenosti. Čovek ima sposobnost da se uzdigne do najviše tačke životnih mogućnosti, dok druga stvorenja tu mogućnost nemaju. U ajetu „Zaista smo čoveka stvorili u skladu najboljem”¹, ‘najbolji sklad’ ne znači da smo ljudsko telo stvorili tako da je, na primer, glava čoveka proporcionalna sa njegovim rukama, očima i telom; to nije svojstveno samo čoveku, već isto važi i za životinje. ‘U najboljem skladu’, znači da smo čoveka stvorili u najboljoj meri stvaranja, to jest u meri u kojoj njegov rast nema kraj i veličinu, i da ide dotle da u svetu postojanja ne postoji ništa više od toga, odnosno da se može uzdići iznad anđela i viših bića. Ako čovek želi da krene ovim putem, to je moguće samo ako bude koristio pogodnosti materijalnog sveta. Ovo je, takođe, deo postulata, jer se kaže: „On je Taj koji je stvorio za vas sve što je na Zemlji”² Prema tome, put ljudske uzvišenosti i usavršavanja nije u vakumu, već u korišćenju materijalnih spo-

1 Kur'an, *Et-Tin* [Smokva], 4.

2 Kur'an, *El-Bekara* [Krava], 29.

sobnosti. Njihovo kretanje je zajedničko – procvat čoveka prati procvat materijalnog i sveta prirode, a to utiče na njegov prosperitet i dovodi do zapanjujućeg napretka.

5 – Kretanje sveta ka vladavini istine

Poslednja tačka je ta da se svet, prema islamskom poimanju, kreće ka vladavini istine i pravednosti; u to nema ni najmanje sumnje. Kao što sam jednom rekao, svi Božiji poslanici i sveci došli su da povedu čoveka tim velikim i glavnim putem, na kojem on, kada njim krene, bez ikakvih smetnji može da ispolji sve svoje sposobnosti. Poslanici i sveci su neprestano ovim putem vodili i upućivali izgubljene ljude. Čovečanstvo još uvek nije stiglo do početne tačke tog pravog puta; to će se desiti u vreme pojave obećanog spasitelja, ali svi ovi naponi uglavnom se zasnivaju na shvatanju da je kraj ovog sveta konačna pobjeda pravednosti, koja se može desiti ranije, a može biti i kasnije, ali je izvesna. Nesumnjivo je da će u konačnom pravednost i dobrota nadvladati smutnju i iskvarenost; snage dobra pobiće sile zla. Ovo je realnost islamskog pogleda na svet u koju nema nikakve sumnje.

Dužnosti čoveka koji veruje u islamski svetopogled

Praktični rezultat primene ovih načela su, zapravo dužnosti i obaveze koje dobijaju oni koji veruju u ovo. Nema nikakve razlike da li je vlada islamska ili su vlast i moć u rukama pravednih ljudi posvećenih istini, ili vlada nije islamska – pretpostavimo da je kao u vreme vladavine Taguta (bezbožnički vladar), ili čoveka koji živi među nevernicima

– u oba ova slučaja dužnosti o kojima govorim nosi svaki čovek. Koje su to obaveze koje proističu iz ovog shvatanja? Označio sam nekoliko dužnosti koje ću izložiti ovde.

1 – Obožavanje Boga

Jedna od prvih dužnosti je obožavanje Boga i pokoravanje Njemu. Budući da ovaj svet ima vlasnika, tvorca i planera, a i mi smo njegov deo, čovek ima obavezu da se pokorava. To pokoravanje znači da se uskladi sa opštim kretanjem univerzuma, jer ceo svet „Njega slave oni na nebesima i Zemlji”¹, „... Rekoše: ‘Dolazimo poslušni’”² Nebo, zemlja i čestice univerzuma se pokoravaju Božjem pozivu i zapovesti i upravljaju prema zakonima koje je Svemogući Bog ugradio u stvaranje. Ako čovek postupa u skladu sa zakonima i verskim i šerijatskim dužnostima kojima ga je podučila vera, onda se on kreće u skladu sa ovim kretanjem stvaranja; tada se lakše razvija, smanjuju se protivrečnosti sa svetom i bliži je sopstvenoj sreći i blagostanju. Naravno, obožavanje Boga podrazumeva se u svom najširem i najpotpunijem smislu; jer rekli smo da je monoteizam istovremeno i vera u Božije postojanje, i negacija božanstva i veličine koje se odnose na samostvorene idole, kamenje i drveće i ljude koji tvrde da su bogovi i ljude koji se ne nazivaju božanstvima, ali žele da se ponašaju kao bogovi. Dakle, u praksi postoje dve dužnosti: jedna je pokoravanje Svemogućem Bogu i obožavanje Gospodara univerzuma, a druga, odbijanje poslušnosti „Božijim rivalima”; svemu

1 Kur'an, *El-Hašr* [Progonstvo], 24.

2 Kur'an, *Fussilet* [Razjašnjenje], 11

onome što želi da vlada čovekom uprkos Božjoj suverenosti. Ljudski um se odmah okreće tim materijalnim i arogantnim silama; naravno, to su primeri, ali postoji jedan veoma bliži primer, a to je naš ego. Uslov monoteizma je neposlušnost i nepokornost našem egu. Kasnije ću to opširnije objasniti.

2 – Unapređenje sebe i drugih

Drugi cilj je unapređenje čoveka; unapređenje sebe i drugih. Ovo unapređenje podrazumeva unapređenje u nauci, duhovno i moralno uzdizanje, društveno i političko uzdizanje – to jest, unapređenje društva – unapređenje u privredi, odnosno blagostanje u životima ljudi. Svi su dužni da učine napore za sledeće stvari: širenje i unapređenje nauke za opšte dobro; vladavinu zdravorazumske misli i ispravnog mišljenja; duhovno i moralno uzdizanje, plemenit i uzoran moral; društveni napredak zajednice – ne samo napredak duhovnog, naučnog i moralnog aspekta pojedinca, već i društva – razvoj ekonomije i ljudskog blagostanja, što bi trebalo da ljudima donese prosperitet i uživanje u što većem broju životnih mogućnosti. Ovo je jedna od onih obaveza koja se odnosi na sve, nije specifična samo za period vlasti, već je aktuelna i u vreme vlasti koja nije Božija.

3 – Davanje prednosti onosvetskom spasu i izbavljenju naspram ovosvetske koristi

Treće je davanje prvenstva izbavljenju i spasu u budućem svetu u odnosu na koristi na ovom svetu. To je jedna od praktičnih dužnosti svakog čoveka koji veruje u ovaj

svetopogled. Ako se u nekom slučaju desi da neka ovo-svetska korist nije usmerena ka ciljevima onog sveta, čovek u najvećoj meri treba da pokuša da je usmeri ka ciljevima budućeg sveta. Ako one negde nisu međusobno kompatibilne, čovek bi trebalo da tu korist ili zanemari – bilo da je ona finansijska, ili je u pitanju moć, položaj, popularnost itd – ili da počini greh, što dovodi do stradanja u zagrobnom životu. Preduslov za verovanje u ovaj pogled na svet je da čovek da prednost onom svetu, odnosno da odustane od te koristi i ne počini taj greh. Svaki musliman je dužan da tako postupi. Čovek mora svoje aktivnosti isplanirati tako da se usklade sa velikim svetovnim naporima koje je prinuđen da obavlja na način da one ne budu u suprotnosti sa izbjavljenjem u budućem svetu, i dužnostima čije kršenje čoveku može doneti kaznu i patnju u budućem životu.

 *4 – Trud, naponi i borba su dužnosti čoveka
koji veruje u islamski pogled na svet*

Četvrto je princip truda, napora i borbe. Jedna od glavnih obaveza svakog čoveka – bilo da je u pitanju pojedinac ili grupa, država ili jedna sila – je da se bori, to jest da se neprestano trudi i ne prepusti lenjosti, nečinjenju i nedostatku posvećenosti. Čovek ponekad dela, ali nije posvećen glavnim dužnostima, i kaže „šta to ima veze sa mnom?!” Isto važi i za zastranjenja koja dolaze od prohteva. Čovek ne sme da im se prepusti. Mora se boriti protiv sopstvene lenjosti i nečinjenja; mora se boriti i truditi i prihvatiti opasnosti na ovom putu. To je jedna od

dužnosti. Naravno, ova borba mora biti borba na Božijem putu, što ću objasniti u sledećem pasusu.

 5 – Nada u pobedu u svim okolnostima

Peto i poslednje je nada u pobedu u svim okolnostima, pod uslovom da je borba na Božijem putu. Onaj ko se bori nema pravo da bude beznadežan, jer ga pobjeda svakako čeka. U onim slučajevima u kojima pobjeda nije postignuta i doživljen je neuspeh, to se desilo zbog toga što to nije bila borba na Božijem putu, ili, uopšte nije bila borba. Šta je uslov za borbu na Božijem putu? To je da čovek ima verovanje i spoznaju o borbi na Božijem putu i da je u stanju da je prepozna, kako bi mogao da se bori.

 **Težina obaveza u islamskom sistemu
u vreme tiranske vlasti**

Ovde se podrazumevaju obaveze čoveka kao pojedinca i grupe kao države. Rekao sam da ove obaveze nisu specifične za doba kada imamo moć, jer i danas, kada vlast pripada vernicima u Boga i islam, mi i dalje imamo te dužnosti. Čak ni onda kada moć nije bila u rukama ove grupe, već u rukama njihovih neprijatelja, u rukama bezbožničkog vladara i onih koji čine smutnju na zemlji, sve ove obaveze su postojale. Neki su ih ispunjavali, neki nisu; neki su ih ispunjavali više, a neki manje. Te obaveze su sada odgovornost svih muslimana; naravno, neki imaju veću, a neki manju odgovornost. Glavni zadatak svih Božijih poslanika, imama i svetaca bio je da ljude upoznaju sa ovim dužnostima; bilo u vreme kada su

mogli da steknu moć, ili kada to nisu mogli. Svi su se trudili i borili; „A koliko verovesnika se borilo (i) s njima skupine mnoge?“¹ Rat, politička borba i sukob sa neprijateljima nije nešto što se prvi put pojavilo u islamu; ne. Postojalo je i u vreme prethodnih poslanika – velikih Božjih poslanika, od Avrama pa nadalje. Možda je bilo i pre Avrama, a da ja nemam saznanja o tome. Prema tome, to su dužnosti kojima su nas priveli poslanici. Naravno, u vreme vladavine istine, kada se moć nalazi u rukama Božjih slugu – vernika u Boga i vernika u borbu na Božijem putu – ovaj zadatak je teži. Zašto? Zato što se vaša sposobnost kao dela državnog aparata ne može uporediti sa sposobnošću pojedinca poput vas u periodu tiranske vlasti. Pretpostavimo da u vreme tiranske vlasti nema onog gušenja, surovosti, zastranjenja, lutanja, sredstava masovne komunikacije itd; i da obezbede olakšice i da se ne protive toliko i ne koristi svoju moć protiv vas. Za promociju, sprovođenje i ostvarenje božanskih ideala, sadašnja situacija – odnosno postojanje jedne islamske sile – možda je hiljadu puta bolja od najboljih uslova koje neko može imati u vreme tiranske. Zato je treba ceniti.

Ceniti uslove nakon islamske revolucije

Veoma je teško stvoriti ovu božansku i islamsku silu. Ono što se sada dogodilo i zahvaljujući čemu možete da postignete ove ciljeve nije postignuto sa lakoćom. Da bi se desio događaj poput islamske revolucije moralo se steći stotine uslova i zajedno sklopiti stotine okolnosti. Nije tako da se

1 Kur'an, *Ali-'Imran* [Imranova porodica], 146.

takav događaj mogao desiti bilo kada, u bilo kojoj situaciji i bilo kojoj zemlji; ne. U našoj istoriji, našim životnim prilikama, našem narodu, našim društvenim odnosima, našim uverenjima, stanju naše vlade, našem geografskom položaju, u političkim i ekonomskim odnosima u svetu, podudarilo se toliko događaja kako bi se stvorili uslovi koji su doveli do toga da se islamska revolucija pojavi i pobedi. Ovi uslovi se ne stižu lako. Izgleda neverovatno da se sve to podudari da bi se ovo dogodilo. Ne kažem da je nemoguće – ako se stvore uslovi svuda je moguće – međutim, u našem slučaju su se stvorili i desilo se, i to je veoma dragocen, teško ostvariv i čudesan fenomen koga treba ceniti.

Početak islamske civilizacije od islamske revolucije

Želimo da stvorimo poredak, organizaciju i državu u kojoj se mogu postići ti ciljevi. Ovo je dug i težak proces i započinje od islamske revolucije. Naravno, revolucija o kojoj govorimo ne mora nužno značiti sukobe, svađe i nered, nasuprot shvatanjima koja vidimo u nekim spisima gde vole da se igraju rečju revolucija! Ponekad žele da simuliraju revoluciju u značenju revolta, previranja, nereda i haosa i kažu da ne žele revoluciju, odnosno, da je revolucija loša stvar! To su pogrešna shvatanja revolucije. Revolucija znači suštinsku promenu. Naravno, ova temeljna promena često nije moguća bez teških izazova i borbe, ali to ne znači da u revoluciji nužno mora biti previranja, pobune i sličnog. Međutim, svaki revolt, previranje i opšte i masovno uzbuđenje i groznica ne znače revoluciju, svaka promena ne označava revoluciju, revolucija je onda kada se uklanjaju

pogrešni i na njihovo mesto stavljaju pravi temelji. Ona je prvi korak.

Etape nastanka islamske civilizacije

Odmah za revolucijom sledi ostvarenje islamskog sistema. Islamski sistem je praktična primena i sprovođenje u delo inženjerskog plana i opšteg oblika islama na nekom mestu. Kao kada je kod nas uklonjen carski, diktatorski, monarhistički, lični, nasledni, aristokratski i zavisni sistem i zamenjen pobožnim, verskim, narodnim, izbornim sistemom, i realizovan u tom generalnom obliku koji je propisan ustavom, odnosno kao islamski sistem. Nakon što je nastao islamski sistem, došao je red na formiranje islamske države u pravom smislu; ili, jasnije rečeno, formiranje karaktera i metoda nas državnika na islamski način, jer to je nešto što nije dostižno u prvoj fazi, već proces koji zahteva postupnost i mnogo truda. Zvaničnici i državnici moraju se prilagoditi pravilima i standardima koji se odnose na zvaničnika islamske države. Ako ima takvih ljudi, neka se angažuju, a ako su manjkavi, treba da se usavrše i napreduju. Ovo je treća faza, koju označavamo kao stvaranje islamske države. Prethodno je formiran islamski sistem, sada vlast mora postati islamska. Vlast u opštem smislu, a ne u smislu kabineta, odnosno, kao tri ključne grane vlasti. Četvrta faza – koja sledi nakon ove – je islamska država. Ako vlast postane islamska u pravom smislu te reči, onda će i država postati islamska u pravom smislu te reči; biće uspostavljena pravda, nestaće diskriminacija, siromaštvo će postepeno biti iskorenjeno, narod će uživati u istinskom dostojanstvu i poboljšaće se njegov polo-

žaj u međunarodnim odnosima; tada se postaje islamska zemlja. Posle ove faze dolazi islamski svet. Islamski svet se može stvoriti od islamske zemlje. Jednom kada se stvori obrazac, slični njemu će se pojaviti i u drugim delovima sveta.

Naš položaj u fazama nastanka islamske civilizacije

U kojoj smo fazi? U trećoj smo fazi; još nismo stigli do islamske države. Niko ne može da ustvrdi da je naša zemlja islamska. Dizajnirali smo i postavili temelje islamskog sistema – mi – to jest oni koji su to uradili – i sada imamo islamski sistem čiji su principi vidljivi i temelji vlasti jasni. Jasno je kakvi bi zvaničnici trebalo da budu. Tri grane vlasti (zakonodavna, izvršna, sudska) imaju svoje određene dužnosti. Odgovornosti koje imaju vlada su jasne i određene, ali ne možemo tvrditi da smo islamska država, zato što oskudevamo. Mi moramo sami sebe da izgradimo i idemo napred, moramo da se edukujemo. Naravno, da je na čelu države nepogrešivi imam, kao što je bio Zapovednik vernih, imam Ali, neka je mir nad njim, čije reči, postupci i karakter predstavljaju obrazac, to bi olakšalo posao onima koji opslužuju sistem, jer bi na raspolaganju imali potpuni i puni format, i za sve bi postojale jasne smernice i vođstvo. Kada se na čelu nalazi osoba poput mene, posao onih koji opslužuju sistem je teži, ali je i njihova nagrada veća. Ako mogu da idu ovim putem, njihova nagrada kod Boga će biti veća. Svako od vas treba da se potruđi i prilagodi islamskom modelu prema ovim obavezama; to znači da vaša vera, pobožnost, poštovanje naroda, šerijata, državne riznice, izbegavanje egoizma, sebičnosti, protekcionizma i etničke

pristrasnosti, izbegavanje lenjosti, nerada i pasivnost, po-
hotnosti i sličnog ovome treba da bude u skladu sa islamskim
obrascem. Svako od vas bi trebalo da u ovim oblastima radi
na sebi i svom poboljšanju, naravno, vaša nagrada je sigurno
veća od onoga ko je to uradio u vreme Zapovednika vernih,
imama Alija, jer je taj za primer imao njega, gledao ga i učio
od njega, njega koji je bio je savršen uzor. Ali vi nemate ne-
koga na koga možete da se ugledate i da vam bude uzor; me-
rilo je u rukama svih nas i mi danas imamo istu dužnost.

Dve glavne opasnosti na putu ka islamskoj civilizaciji

Koja je glavna opasnost? Odgovoriću na ovo pitanje ci-
tiranjem jednog hadisa: Rekao je Božiji poslanik: „Ono čega
se najviše bojim za vas jeste dvoje: delovanje u skladu sa stra-
stima i produžavanje nada.”¹ Dakle, glavne opasnosti su du-
ševne prohtevi i želje i nade koje dugo traju. Nemojte da se
čudite; od svih opasnosti, sleđenje prohteva i strasti je nešto
što svi mi nosimo u našim srcima. Najneprijateljski raspolo-
ženi neprijatelj je naša duša, to jest naš ego koji je u nama,
ego koji želi sve za sebe. Sleđenje strasti odvodi vas sa Božijeg
puta. Većina ovih stranputica je posledica sleđenje strasti.
Mi, naravno, izmišljamo hiljadu izgovora kako bismo skre-
nuli sa Božijeg puta i naše reči i dela nisu ono što su propisa-
li šerijat i vera. Karakteristika sleđenja strasti je ta da vas
odvodi na stranputicu od Božijeg puta – od toga da je borba
za Boga nužna. A produžavanje nada utiče na zaboravljanje
drugog sveta. Produžavanje nada, odnosno dalekih ličnih

1 Hesal, 51.

želja: trudiš se da sebi sagradiš kuću, trudiš se da dođeš do nekog položaja, sa hiljadu muka i poteškoća se trudiš da dođeš do nekog kapitala i započneš neki posao. Pred ljudskim očima jedna za drugom se nižu dugotrajne nade koje nemaju kraja i koje nam određuju ciljeve i čine da nam beznačajni ciljevi izgledaju kao glavni. Njihova ključna odlika je što čine da čovek zaboravi na budući svet. Čovek se neprestano bavi niskim ciljevima, zbog toga mu ne ostaje vremena, one umrtvljuju njegovo srce; ne ostavljaju mu želju za molitvom, plakanjem, jecanjem i saosećanjem.

Izbegavanje oponašanja na putu ka iransko-islamskoj civilizaciji

- Iranska civilizacija, istinska civilizacija za naš narod
- Razlika između kulturne invazije i kulturne razmene
- Stvarno rešenje za postizanje civilizacije
- Lažno rešenje za postizanje civilizacije
- Neprijateljski planovi za način mišljenja, aktivnosti, osećanja i volju iranske nacije
- Iranska nacija, model za Palestinu i Liban
- Pokušaji zapadnih medija da oduzmu identitet iranskoj naciji
- Neprijatelji žele da oduzmu odličje iranskoj omladini

Izbegavanje oponašanja na putu ka iransko-islamskoj civilizaciji

Iranska civilizacija, istinska civilizacija za naš narod

Istinska civilizacija za naš narod je iranska civilizacija; to je civilizacija koja pripada nama, izdanak je naših talenata i sposobnosti i isprepletena je sa našim životnim uslovima. Istinsko rešenje je autohtono rešenje. Moramo posejati naše zdravo seme i postarati se da ozeleni. Ne tražimo da oponašamo ove ili one; ne tražimo da govorimo stranim jezikom ili rečima i pozajmljujemo iz njihovih iskustava. Ne kažem da ne treba da koristimo naučna dostignuća drugih; čvrsto verujem da bi trebalo koristiti sva ljudska naučna iskustva. Ne zatvarajmo vrata, već uzmimo od svakoga ko je učinio neko dobro za svet.

Razlika između kulturne invazije i kulturne razmene

Jednom sam objasnio koja je razlika između kulturne agresije i kulturne razmene. Kulturna agresija je nešto

negativno, za razliku od kulturne razmene koja je pozitivna stvar. Postoje trenuci kada čovek, da bi otklonio neki nedostatak u svom telu, počne gde god može da traži odgovarajuću ishranu i lekove – ono što mu pogoduje – i to dobrovoljno unosi u svoje telo. Takođe, postoje i trenuci kada mi ne biramo; hvataju nas za ruke i noge i anesteziraju nas ili opijaju i u naša tela ubrizgavaju ono što žele – a ne ono što nam treba. Da li ima razlike između ova dva slučaja? Ja kažem da iranska nacija ne treba sama da se svuče da bi joj neprijatelj najsavremenijim metodama ubrizgao ono što želi od polovnog smeća svoje kulture. Jednog dana neki zapadnjački orijentisani ljudi su zažmurili i rekli da treba da uzmemo sve što dolazi sa Zapada. Šta su oni dobili od Zapada? Jedna od dobrih osobina Evropljana je preuzimanje rizika. To je bio ključni izvor njihovog uspeha. Da li su naši prozapadnjaci prihvatili ovo osobinu i doneli je u Iran? Da li su Iranci spremni da preuzmu rizik? Njihova druga dobra osobina je istrajnost i to što ne beže od posla. Da li su je doneli u Iran? Najveći i najstručniji istraživači i naučnici Zapada su oni koji su dugi niz godina proveli u svojim sobama u teškom životu i dali neko otkriće. Kad se čovek upozna sa njihovim biografijama bude mu jasno kako su živeli. Da li su, samo za nauku, doneli u Iran ovaj neuništivi duh naprezanja? Ovo su bile dobre crte zapadne kulture koje oni nisu doneli. Pa, šta su onda doneli? Doneli su mešanje muškaraca i žena, raskalašne slobode i vrednovanja užitaka i strasti!

Kada je diktator Reza-han hteo da nam donese suvenire sa Zapada, prvo što je doneo bila je odeća i skidanje hidžaba, i to prisilom bajoneta i svojim kozačkim nasiljem! Odeća se

mora skratiti, ne sme biti duga, isto tako i kapa. Onda su i to promenili: treba nositi fedora šešir! Ako bi se neko drznuo da na glavu stavi nešto što nije pahlavijski šešir – šešir poznat u to vreme – ili obuče nešto što nije kratko, dobio bi batine i bio bi ekskomuniciran. Takve stvari su doneli sa Zapada! Žene nisu imale pravo da nose hidžab; ne samo čador – koji je bio uklonjen – i kada su nosile marama kojima su malo pokrivala bradu, dobijale su batine! Zašto? Zato što na Zapadu žene idu gole! To su doneli sa Zapada. Nisu doneli ono što je potrebno ovom narodu. Nije došla nauka, iskustvo, marljivost i trud, rizik, nisu doneli ništa od toga. I ono što su doneli, bez oklevanja su prihvatili. Doneli su ideje i misao, ali su ih prihvatili bez analize rekavši moraju se prihvatiti jer su sa Zapada, tu nema rasprave! Mora se prihvatiti oblik odeće, hrana, način govora i hoda, jer su zapadnjački! A to je najubojitiji otrov za jednu zemlju.

Stvarno rešenje za postizanje civilizacije

Pravo rešenje je da je narod bude ono što jeste, da misli svojom glavom, gleda svojim očima, bire svojom slobodnom voljom i da ima koristi od onoga što odabere. Da bismo očuvali našu civilizaciju moramo da radimo vlastitim rukama i snagama i naš jedini posao nije samo prevođenje. Neki čak prihvataju i prevedenu misao; takvi nisu spremni da je izmere kriterijumima, već kažu da je nepobitna zato što je to rekao neki psiholog ili neki sociolog ili neki ekonomista. A ako mu se neko usprotivi i kaže bilo šta protiv toga, kao da je izrekao najgoru jeres! Nakon par dana oni se odriču svojih reči i počinju da govore neke druge i ovaj

ih, ponovo, bez razmišljanja prihvata! Za jednu zemlju ovo je prava beda. Istinsko rešenje je da jedan narod radi vlastitim snagama, da misli svojom glavom i da se kreće i napreduje svojom inicijativom, i pri svemu tome koristi svoja iskustva.

Lažno rešenje za postizanje civilizacije

Šta je lažno rešenje? Lažno rešenje je da se nacija zadovolji spoljašnjim promenama i okrene glavu od dubokih rezo-va. Nekada vidite da postoji čovek bez znanja, bez pismeno-sti, bez volje i iskustva i iz koga ništa ne može da proistekne. Po odeći i spoljašnjem izgledu podseća na nekog zapadnog glumca ili mladog čoveka. Ovo je lažno rešenje. Da li time postajete civilizovani i transformisani?! Tokom prethodnog režima, marionetski kralj izdajica želeo je ovom narodu da donese ovo lažno rešenje pod nazivom „kapija velike civi-lizacije”. Na ovom planu se godinama radilo, moralna beda dostigla je najniže dno, a duhovni, duševni i naučni bankrot u ovoj zemlji bio je bez presedana. Pod imenom „kapija ve-like civilizacije” i iranskog modernizma želeli su da raspro-daju ostatak duhovnosti zemlje. Nesrećni, raskalašni i nepi-smeni kralj bio je potčinjen Americi i cionistima, a narod je bio ponižen i izdan; to je bio taj iranski modernizam. To nije modernizacija i dosezanje istinske civilizacije. Manifestacija tog lažnog načina bila je da je ovde, gde god se mogao zaraditi novac, bilo gnezdo za agente i strane kompanije. To su, na-ravno, radili preko svojih domaćih partnera koji su, takođe, bili povezani sa dvorom i izdajničkim političarima toga do-ba. Takav modernizam je beskoristan; on jednom narodu

donosi samo nesreću, bedu i nestanak svega. Da se nije dogodila ova revolucija i da taj gromoglasni krik nije oživeo sve u ovoj zemlji i pokrenuo srca, Bog zna kakva bi naša država bila danas. Pogledajte neke zaostale zemlje – u Aziji ili Africi – znajte sigurno da bi Iran, sa svojim istaknutim geografskim i klimatskim odlikama i sa svojom istorijom, prošao još gore od njih. Revolucija je spasila ovu zemlju i izbacila je ovaj narod od potonuća u morske dubine iz kojih više ne bi mogla da izađe. Prema tome, takvo rešenje je lažno rešenje i omladina ne treba da ga sledi. Draga moja omladina! Deco moja! Ne sledite oponašanje! Razmišljajte na način koji jača vaš um, volju i veru i pročišćuje i ukrašava moral. Tada ćete postati činilac na kojem se, poput stuba, temelji krov istinske civilizacije ove zemlje i nacije.

 Neprijateljski planovi za način mišljenja, aktivnosti, osećanja i volju iranske nacije

Kažem vam, ultramoderni zapadni propagandni aparati – posebno američki i cionistički – danas pripremaju operativni plan uperen protiv vaših umova, aktivnosti, osećanja i volje. Nemojte misliti da oni nisu svesni i da ne vide ovih trideset miliona mladih ljudi u našoj zemlji. Oni vide tih trideset miliona mladih ljudi, oni su angažovani na planiranju svojih poslova i ciljeva. Oni se bave planiranjem morala, misli i verovanja naše omladine. Ovo je tumačenje mnogih stvari o kojima se ponekad govori u štampi ili kulturnom prostoru naše zemlje i one se mogu analizirati sa ovog aspekta. Oni žele da generacija koja je postala uzor svetske samopozrtvovane omladine postane generacija bez karaktera.

 Iranska nacija, model za Palestinu i Liban

Danas pogledate Palestinu i uzdrhtite. Ova naša draga devojka kaže da bi volela da je naša kultura stigla do Palestine. Da li znate od koga su Palestinci učili? Palestina je okupirana već pedeset godina; pre dvadeset i pedeset godina Palestina je imala mlade. Od koga je učio ovaj mladi Palestinac, koji se tada pojavio, i ko mu je bio uzor? Njegov uzor je iskreni mladi libanski militantni borac. To ne kažem ja, oni sami kažu to. Demonstranti u pojasu Gaze i na Zapadnoj obali koji su deo palestinske teritorije, dok koračaju nose u ruci podignutu sliku lidera libanskog Hezbolaha, sejida Hasana Nasrulaha. Na kupoli džamije Al-Aksa okačili su zastavu libanskog Hezbolaha. Cionisti, naravno, nisu dozvolili da zastava ostane tamo, ali su je oni ipak okačili. On je tako postao uzor mladom Palestincu. Televizija „Al-Manar” koja pripada libanskom Hezbolahu je najgledanija televizija u okupiranoj Palestini! Ne samo da gledaju njen program, već ga ispijaju gutljaj po gutljaj kao što žedan čovek pije osvežavajuću vodu. Ko je uzor mladom Libanoncu? Odakle Hezbolah u Libanu? Na kojoj je zemlji ponikao? Vi ste njegov uzor. On uzvikuje vaše parole, radi isto što i vi, oko čela veže istu traku kao što je vaša, paradiira isto kao što paradiraju basidisti. Prema tome, uzori tom mladiću su stradali zapovednici i borci od kojih su naučili da se žrtvuju, govore za Boga i rade za Boga. Kada je vaš mučenik Emlaki, zamenik komandanta divizije Gilan, na bojnopolju bio izložen hemijskom napadu, u trenutku dok je basidista pored njega bio bez maske, on je sa svog lica skinuo svoju masku i stavio na lice tog basidiste! To je heroj! Naravno, obojica su postali

mučenici, ali je ovo junaštvo ostalo, to ne nestaje: „I nikako ne smatrajte one koji su ubijeni na putu Allahovom, mrtvima. Naprotiv, živi su!”¹ Da, oni su živi, i kod Boga i u našim srcima, životima i našem sećanju. Kada je telo jednog mučenika iz Gilana vraćeno s fronta s prerezanim grlom, njegov otac je poljubio prerezano grlo i nije izustio nijedno ‘ah!’ To su uzori.

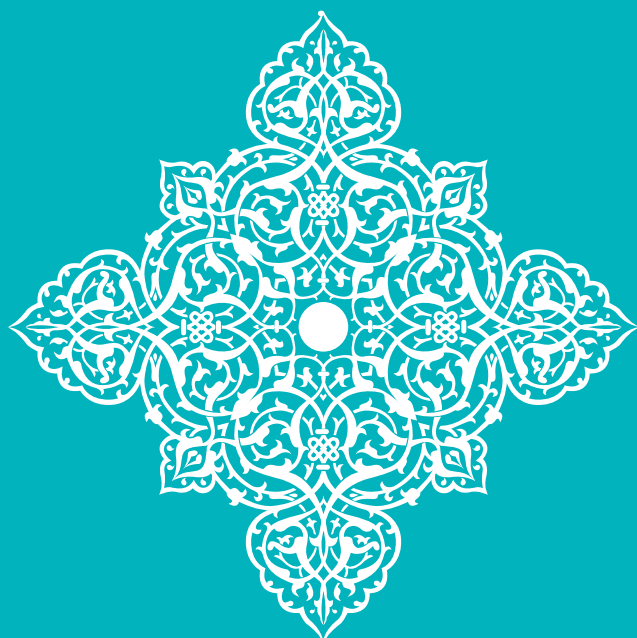
 Pokušaji zapadnih medija da oduzmu identitet iranskoj naciji

Danas se zapadni mediji u svojoj propagandi i planiranjem koje se meri u milijardama – na televiziji, radiju ili u razgovorima koji se neprestano emituju, dok neki unutrašnji elementi, nažalost, gutaju njihove obmane i postaju njihovi robovi i sluge i govore upravo ono što ovi žele da čuju – pokušavaju vama, mladim Irancima, da objasne da ste prazni i bez sadržaja, koji će oni da vam daju, oni će da vas ispune sadržajem, jer vi ga danas nemate, kao što ga niste imali ni juče, niti ćete ga imati sutra. Oni takođe negiraju vašu istoriju i žele da zgaze vašu prošlost. Oni ne žele da izgaze i poreknu samo viševjekovnu, već i noviju, dvadesetogodišnju istoriju. Oni hoće da stvaraju kulturu i da oblikuju; oni žele da iranska omladina i mladi Iranci budu ponižena i generacija ubijena u pojam kako bi mogli da je uzjašu i naređuju joj i sa njom rade sve što poželeva. Ako želiš nekoga da podbodeš najbolji način je da mu kažeš da je niko i da nema prošlost. Oni negiraju slavu jednog naroda, kako bi počeo da se oseća bezvredno i ništavno.

1 Kur'an, *Ali Imran* [Imranova porodica], 169.

 Neprijatelji žele da oduzmu odličje iranskoj omladini

Mirza Kućek (Mali Mirza) bio je usamljen čovek koji je dvema velikim svetskim silama tog vremena, Rusima i Britancima, rekao jedno veliko „ne”. Nije se slagao ni sa Rusima, ni sa Britancima, ali sa njim su bili oni koji su želeli da se bore protiv tadašnje vlasti – a kasnije i protiv Reze-hana, koji je u to vreme želeo da dođe na vlast – pa su se sklonili kod Rusa, otišli su u Baku, zatim se vratili u Iran i pokorili im se. Ali Mirza Kućak-han to nije prihvatio i odbio je da napravi kompromis, već je nastavio da se bori protiv Britanaca, ruskih kozaka i vojske Reze-hana i onih koji se bili pre njega. Kada mladi Gilanac ode na grob Mirze Kućak-hana on vidi ovog čoveka samog, čoveka vere i čistote, koji, iako je kao potlačen umro usred gilanskih šuma, ipak je zapisao svoje ime u istoriji irana. Umro je, ali je postao baklja. Tokom naše borbe, svaki put kada bi se setili njegovog imena, Mirze Kućak-han, i pročitali njegovu biografiju, dobijali smo snagu. On je uložio sve svoje napore, volju, ličnost i identitet da bi jednoj generaciji dao identitet, ličnost, snagu i volju. Ovo je veoma dragoceno. Bilo je mnogo takvih poput njega koji su se borili u izgnanstvu i umirali u izgnanstvu, ali vidite da danas nisu stranci. Čudan je tok kojim se kreće istorija.

Oživljavanje istorijske civilizacije Irana

- Tehnički fakulteti, glavno stecište vrhunskih talenata u zemlji
- Najvažniji gubitak za jednu zemlju
- Neiskorišćavanje talenata zemlje pre iranske revolucije
- Iseljavanja iranskih naučnika iz zemlje u predrevolucionarnom periodu
- Lišenost naših inženjera da grade, istražuju i naučno se razvijaju u periodu pre revolucije
- Sankcije, pomoć u iranskom razvoju
- Potreba nadoknađivanja velike udaljenosti koja nas deli od globalne nauke

Oživljavanje istorijske civilizacije Irana

Tehnički fakulteti, glavno stecište vrhunskih talenata u zemlji

Izneću dve ili tri tačke. Prva je to da su naši tehnički fakulteti u godinama pre revolucije, a takođe i nakon nje, uvek bili stecište vrhunskih talenata ove zemlje. Koliko me sećanje služi – još od svoje mladosti, otkako sam počeo da se bavim univerzitetskim poslovima i studentima – najoptimističniji, najpokretniji i najaktivniji studentski elementi okupljali su se na tehničkim i inženjerskim fakultetima i naučnim centrima koji su preko različitih grana povezani sa inženjerstvom. Dodajmo ovome još jednu činjenicu, a to je visok prosečan mentalni nivo i inteligencija iranskih generacija, što je jedna od neospornih činjenica i nije nikakav slogan i propaganda. Pamet i inteligencija Iranaca viši su od prosečne pameti i inteligencije drugih nacija u svetu; ovo je naučna i proverena tvrdnja, a isto to pokazuje i naša prošlost, jer su iranska kultura i civilizacija od strane mnogih naroda smatrani kulturom i civilizacijom koje predstavljaju

uzor drugima i poseduju izuzetnu vrednost. Ljudi koji su u islamskoj eri bili kadri da iz islama izvuku znanje, filozofiju, razne nauke i način života i postave ih u okvir snažne logike i predstave ih svetu, uglavnom su bili Iranci; to je opšte poznata stvar.

Uzmite u obzir jednu inteligentnu i talentovanu grupaciju; može se otprilike reći da su svoju najbolju i najpametniju decu poslali u tehničke i inženjerske škole. Kakav bi trebao biti rezultat? Od jedne takve grupe bi trebalo imati visoka očekivanja, jer predstavlja elitu jednog društva i čitave nacije. Sa žaljenjem moramo reći da se to očekivanje u našoj prošlosti pre revolucije nije ispunilo, što ima svoje razloge koje ću ukratko spomenuti. Dodajmo ovome pronicljivost i živo društveno promišljanje studenata ovog odsjeka. Kao što s pravom ističu, najveći broj borbenih i sve-snih studenata na polju politike dolazio je upravo sa ovih tehničkih fakulteta.

Najvažniji gubitak za jednu zemlju

Kada jedna zemlja dođe do ivice socijalnog, političkog ili tehnološkog propadanja, najveći gubitak koji joj se može desiti je taj što ne koristi svoj kapital; ovo je tipično za period dekadencije. Mi smo prošli kroz jedan veoma nesretan period dekadencije od skoro sto godina. Ovaj period započinje od sredine perioda Kadžara i traje do kraja perioda Pahlavi, odnosno, čak i u pahlavijskom periodu, a to je period modernizacije Irana, prema vladinim zvaničnicima i intelektualcima tog vremena, mi smo, nažalost išli naniže. Zašto kažemo dekadencija? Možda u ranom periodu Kadžara nismo

pokazali neku posebnu veštinu u raznim oblastima nauke i industrije, ali ja to ne nazivam periodom dekadencije; period dekadencije vezan je za sredinu vladavine Kadžara i kasnije. Zašto? Zato što je ovo period kada je iranska nacija ispala iz svog prirodnog kretanja – koje se ponekad ubrzavalo, a ponekad usporavalo – odnosno, postala je omađijana. Nacija nije uvek pionir, taj koji prednjači. Ponekad jedna talentovana nacija zbog različitih faktora napreduje i ima ubrzanje, ponekad se kreće sporo, ali nekad postane omađijana; u ovom slučaju radi se o tome da je postala omađijana. Omađijana čime? Novim živim bićem koje detaljno sagledava stvari oko sebe, a to živo biće je bila industrijska civilizacija i naučni napredak Zapada. Ovo biće je od svog nastanka gledalo kako da osvoji svet i zato je bilo korisno samo za sebe, ali štetno po svet i dugo se poput nesreće nadvijalo nad nesvesnim nacijama kao što je naša i drugim narodima u Aziji, Africi i ostalim delovima sveta ne dozvoljavajući im da nastave svoje prirodno kretanje.

Neiskorišćavanje talenata zemlje pre iranske revolucije

Od sredine vladavine Kadžara u našoj zemlji postepeno su počeli da se javljaju znaci evropskog napretka. Naši intelektualci su išli u Evropu i čitali njihove spise i upoznali se sa njihovim napretkom, tako da su u jednom trenutku počeli sebe da doživljavaju kao nemoćne i inferiorne u odnosu na njih. Ove reči su ponavljali naši intelektualci s početka ustavne revolucije, da treba da sledimo samo zapadnjake i u svim aspektima našeg života radimo šta oni kažu. Da bismo išli napred – govorili su – moramo stopostotno da primenimo

njihov recept, a prilika za inicijativu, inovacije, kreativnost i autohtono sagledavanje naučnih i industrijskih pitanja uopšte se ne uklapa u njihov proračun. Pogledajte ovo sa ove strane; šta je sada druga strana koja nam je savetovana da sledimo? To je industrijsko-naučna revolucija i napredak koji nije ograničen samo na njihove zemlje, već na čitav svet koji se doživljava kao jedno veliko skladište koje mora da koristi i proždire kako bi povećao svoj obim i rast. Vreme o kome govorim je period kada je prošlo više od sto godina od početka kolonijalizma; to jest period kada su Portugalci, Španci, Britanci, Holanđani i drugi evropski narodi napali bogata i netaknuta područja sveta uključujući naš region, Indijski okean, Indijski potkontinent, Indoneziju, Afriku i razna druga i pronašli to čudesno i netaknuto bogatstvo. Naravno, i narav Evropljana imala je ulogu u tome. Neki od njih su pozitivni, neki negativni. Nisam od onih koji smatraju da su Zapadnjaci u celini negativnog temperamenta; ne, oni, takođe, imaju i pozitivan temperament. Oni rizikuju, hrabri su i uporni. Ukrcali su se na brod, krenuli su na put, došli su do netaknutih zemalja i područja, riznica prirodnih bogatstva. Osvojili su Aziju, osvojili Afriku, i, naravno osvojili su Ameriku.

 *Iseljavanja iranskih naučnika iz zemlje
u predrevolucionarnom periodu*

Šta da očekujemo kada u Iranu jedan naš politički mislilac kaže da mi stopostotno treba da postanemo mali zapadnjaci i da bespogovorno sledimo Zapad. Bilo bi veoma dobro kada bi ta osoba koja želi da postanemo mali zapadnja-

ci i njegovi sledbenici bila pravedna i poštena osoba bez agresivnih i uvredljivih namere; ali ko je bio naspram nas? To agresivno stvorenje koje na svet gleda kao na jedan resurs za razvoj i unapređenje života, postali smo njegova mala igračka. On je došao kod nas, a nije nam dao svoju nauku i tehnologiju, nije nas naučno i kulturno obrazovao kao što brižni učitelj obrazuje učenika; u doba naučne i industrijske modernizacije u Iranu, a po rečima ove gospode, u doba modernizacije – izraz koji mi se ne sviđa – postali smo običan građevinski radnik koji je na raspolaganju arhitekta i inženjera. Šta može da uradi običan građevinski radnik? Da, on ima neku ulogu u izgradnji kuće, fizičku i nemisleću koja se svodi na izvršenje naredbi – daj blato, daj cigle, daj malter itd.

Inteligentan i talentovan Iranac bio je prinuđen da uradi jednu od dve stvari – da popusti i preda se takvoj situaciji, ili napusti zemlju i služi drugima. U vojnoj i vazduhoplovnoj industriji – koju smo razvili tokom proteklih nekoliko godina – zadatak inženjera ove zemlje koji su danas u stanju da projektuju avione i njihove najsloženije delove, u to vreme bio je da idu u inspekciju i proveravaju da li su avionski delovi ispravni ili ne. Neispravan deo je vadio i predavao stranom inženjeru kako bi ga o našem trošku odneli avionom u Ameriku gde bi ga popravili ili zamenjivali i onda vraćali, više od toga nije bilo dozvoljeno. Taj inženjer i ta dobroćudna i talentovana osoba je ili trpela takvo stanje, kakva je bila većina, i nastavili su da žive u ovoj zemlji, ili, ako je imala avanturistički duh, napuštala je zemlju i išla da služi drugima. Takvih je bilo mnogo i posle revolucije sam upoznao neke od njih.

🕌 ***Lišenost naših inženjera da grade, istražuju i naučno se razvijaju u periodu pre revolucije***

U to vreme država i sistem nisu dozvoljavali našem inženjeru da gradi, istražuje, naučno se usavršava ili čak da eksploatiše. To sam rekao i ranije, u jednom intervjuu nakon posete brani Dez; možda ste obavešteni. Kada su strane kompanije izgradile deo naše brane Dez, na kratko su dali domaćoj kompaniji da koristi njenu elektranu. Onda su poželeli da udvostruče njen kapacitet. Kada je američka kompanija koja se obavezala da udvostruči kapacitet elektrane videla da je korisnik Iranac, rekla je da bi trebalo da izađe iz posla. Dakle, nije dozvolila. Iranska država je proterala iranskog eksploatatora i rad elektrane Dez prepustila jednoj italijanskoj kompaniji. U to vreme Amerikanci su očigledno bili spremni da dovrše drugih 50 odsto elektrane. Irancima uopšte nisu dozvoljavali čak ni korišćenje. Zbog toga mi u građevinarstvu tog vremena – bilo u industriji ili civilnom inženjerstvu – nemamo nešto što je vredno spomena, iako su naše snage iste one snage, a današnja generacija se ne razlikuje od jučerašnje. I u našim prethodnim generacijama je bilo mladih ljudi kao što su ovi danas koji mogu da proizvode ove brane, elektrane, autoputeve, železnicu, razne fabrike, ovaj dizajn automobila i aviona, ovo vojno oružje i sofisticiranu nuklearnu tehnologiju, ali od toga nije bilo ničega. Ovo je najveća usluga revolucije državi. Po mom mišljenju, na polju nauke najveća usluga je to što je nama Irancima pružila uverenja da možemo, a to je isto ono što je rekao i imam: „Možemo”.

Tada nam je rečeno da možemo da napravimo zemljani vrč kakvi su se tada pravili, čak ni limeni! Čak smo i lopate

uvozili iz inostranstva, kao i ostatak potrebnih stvari koje se koriste u rastućoj industriji. Životni standard se popravljao, a potrebe se iz dana u dan povećavale, sve ovo smo morali da uvozimo od drugih. A tadašnji planeri su se ponosili! Godine 1965. ili 1966. otišao sam u posetu prijatelju u Mašhad kada je sasvim slučajno na sastanak došao i predstavnik tadašnje Narodne skupštine. Bilo je to u vreme kada smo bili mladi i energični, razgovarali smo o zavisnosti i dominaciji stranaca i sličnim temama, bez obzira što je taj gospodin bio poslanik u parlamentu. Taj predstavnik parlamenta – odnosno osoba kojoj je dvor u vreme izbora izdao potvrdu da treba da bude predstavnik tog i tog mesta – odgovorio mi je pomalo bahato i drsko pitajući na šta se žalim? Rekao je: „Danas Evropljani i Zapadnjaci rade za nas kao slugе, imamo naftu, imamo novac, mi im plaćamo i oni za nas rade kao slugе!” To je bila logika tadašnjeg narodnog poslanika! Kada kažem period dekadencije, onda mislim upravo na ovo. U osnovu je bila ideja zašto bi trebali da proizvodimo? Zašto da gradimo? Zašto da učimo? Sedimo u svojim kućama kao gospoda, pri-nose nam, donose nam sve što je potrebno, imamo i novac od nafte, koji dajemo i živimo aristokratski. Tadašnji visoki državnik se vodio takvom logikom. U rukovodećim struktura-ma u državi dominiralo je takvo mišljenje, i zato je tih sto godina bio period dekadencije.

Sankcije, pomoć u iranskom razvoju

Ali revolucija je ovo uzdrmala i jedna stvar nam je pri-trekla u pomoć – protiv nas je bio uperen gnev industrijskog i zapadnog sveta, sankcije i nenaklonjenost koje nas prate od

početka revolucije pa sve do danas. Neki se uznemire i na samu pomisao na sankcije, a ja kažem ne, one su nam pomogle. Ovo sam više puta spomenuo. Početkom rata bila nam je potrebna bodljikava žica koju smo kupili od jedne strane države, i trebalo je da je uvezemo u zemlju. Pošiljka je morala da prođe kroz tadašnji Sovjetski Savez koji, budući da je podržavao Irak, to nije dozvolio. Bodljikava žica koja nije ni atomska bomba, ni top, ni tenk, ali opet nisu dozvolili da pređe preko njihove teritorije! Bili su tako loši prema nama. Kada smo hteli da kupimo top, nisu hteli da nam ga prodaju; hteli smo da kupimo tenk, ali nisu hteli da nam ga prodaju; hteli smo da kupimo bodljikavu žicu, nisu nam dali. Šverceri su istu prodavali po dvostrukoj i trostrukoj ceni i bili smo primorani da po visokoj ceni kupimo onoliko koliko nam treba. Rezultat ovih sankcija je taj da smo danas među prvih deset zemalja u svetu u proizvodnji protivoklopnih projektila. U obogaćivanju uranijuma smo među deset ili jedanaest zemalja sveta koje poseduju ovu tehnologiju, koja je, osim toga, i domaća. Mi se razlikujemo od zemlje kojoj je zbog komunističkog sistema pomagao tadašnji Sovjetski Savez. Neki su nam govorili da se okrenemo Kini. U prvih deset godina svoje revolucije, sve svoje resurse Kina je preuzela od Sovjetskog Saveza, u vreme kada njihovi odnosi još nisu bili poremećeni. Ali svih ovih godina nijedna sila koja poseduje znanje i industriju nije nam pomogla. Sve što smo uradili, uradili smo sami. Pre revolucije, jedna od stvari koju smo neprestano ponavljali bila je to da pšenicu otkupljujemo od Amerike, dok nam silose proizvode Sovjeti. Početkom revolucije otišao sam na jug gde sam video da su momci iz graditeljskog džihada i vaši inženjeri napravili silos manjeg ka-

paciteta. Mislim da sam tamo pao na sedždu, jer silos uopšte nije lako napraviti. Kada ga čovek pogleda spolja, učini mu se da je jednostavna stvar, ali to je složena naprava. Uspeli smo da napravimo jednu tako složenu stvar. Danas smo jedan od najuglednijih međunarodnih proizvođača silosa velikih kapaciteta koje smo proizvodili i za mnoge druge. Dakle, gnev, netrpeljivost i izopačenost zapadnog sveta prema nama nisu rezultirali našim gubitkom. Neki ovo vide kao katastrofu, govoreći da su ekonomske sankcije upropastile našu tehnologiju. Da, moguće je da ti ponekad ne daju da ideš pravim putem, ali prav put nije uvek dobar; ponekad su putevi kojima se čovek sam kreće i hoda mnogo korisniji za jačanje ljudskih mišića; ponekad skraćuju put. Asfaltni put koji su drugi zacrtali vodi nas do mesta na koja žele da odemo oni koji su ga napravili. Ako mi sami želimo da izgradimo put, ponekad idemo prečicom i tako skraćujemo rastojanje. Uzroke naše dekadencije vidimo u toj očaranosti. Danas smo izašli iz tog stanja. Jedna od najvećih usluga Islamske Republike na polju nauke i tehnologije – kao što sam rekao – je što nam je dala uverenje da možemo. Ovo verovanje postoji i danas, i mi zaista možemo. Napravili smo velike korake u prerađivanju, izradi delova i prilagođavanju savremenim globalnim trendovima u tehnologiji.

 ***Potreba nadoknađivanja velike udaljenosti
koja nas deli od globalne nauke***

Treća stvar je da ovo nipošto nije dovoljno. Još uvek smo veoma daleko od svetskog znanja. Naravno, u periodu dekadencije ovo rastojanje je bilo ogromno, ali danas više nije

toliko veliko. Uspeli smo da napredujemo, ali smo još uvek udaljeni. Kada sam spomenuo proizvodnju znanja nisam mislio na to da treba da učimo od drugih – znanje se uči pa se uči, u to nema sumnje – već da pređemo preko granične linije znanja, da je otvorimo i osvajimo nove horizonte. Naravno, ovaj zadatak nije lak. Potreban nam je tehnološki skok, moramo biti u stanju da se nadogradimo u skladu sa postojećim svetskim tehnologijama, moramo uspeti da domaće izume predstavimo na svetskim tržištima. Naravno, put koji smo do danas prevalili bio je veoma dobar, u to nema nimalo sumnje. Meni su ove stvari veoma dobro poznate. Godinama smo uzimali i čitali razne statistike iz različitih oblasti. Znam da smo dosta napredovali, ali za iransko društvo ovaj napredak nije dovoljan; društvo u kome je lekar, astronom i sociolog od pre hiljadu godina blistao u svetu, pa i u kasnijim epohama, za njega je ovaj napredak mali. I danas, i pored toga što svet medicine možda nije u dovoljnoj meri iskoristio istraživanje Avicene od pre hiljadu godina – iako smatram da bi u nekim oblastima moglo imati koristi za modernu nauku – ali kada se sa njim upozna i prouči ga on mu se divi i veliča ga. Takva su i dostignuća drugih naučnika, kao što su Razi, Tusi, Hajam i Harazmi. To je naš nivo, i zbog toga je taj pomenuti napredak za našu naciju mali. Pre nekoliko dana jedan naš političar je otišao u jednu istaknutu islamsku zemlju – koju ne želim da imenujem – i predsednik te zemlje je pred neirancima i drugim strancima koji su uglavnom bili Evropljani, rekao: „Mi muslimani smo ponosni na Iran“, i na današnji Iran i sistem Islamske Republike, i na Iran u istoriji islama. Dodao je da su Iranci bili ti koji su najzaslužniji za razvoj i napredak islamske nauke i civilizacije

koje su doveli do vrhunca i koje su, na neki način, upravo oni utemeljili. I mi imamo ista ovakva očekivanja, mi u nauci i tehnologiji želimo da dostignemo nivo koji odgovara rangu i dostojanstvu iranske nacije. Ovo nije samo jedan ponosit nacionalni stav, ovde se ne radi o rasizmu; ovo je čak jedan opšti ljudski pogled na celo čovečanstvo; jer kada bi mogli da prednjačimo u znanju, onda ne bi imali motiva za globalizaciju i osvajanje Zapada, iskorišćavanje drugih naroda i naše znanje koje je u našu korist, takođe bi bilo i u korist drugih naroda. Tokom nedavne posete jednoj afričkoj zemlji, naš predsednik je predstavio određene planove i programe. Izvestio me je o tome rekavši da bismo lako mogli da izvedemo neke od tih projekata – čak i na noviji i savremeniji način nego što to rade Evropljani – koji afričkim zemljama naplaćuju višestruko više. Ove zemlje nemaju izbora, oni moraju da potpišu ugovor sa nekom evropskom kompanijom koja im završi posao po višestruko skupljoj ceni. Mi se ne bismo ponašali ovako; mi bi se prema državama ophodili ljubazno i blago. Ne tako da zanemarimo nacionalni interes, već tako što smatramo da nam nije dozvoljen profit koji proističe iz neumerenosti, zloupotrebe i agresije. Da imamo znanje mi bi ga preneli drugima. Postoji zemlja – moguće i više njih – od koje smo jednom zatražili neki uređaj neophodan za vojsku, koji nam, iako je napravljen u trećoj zemlji, nisu dali koliko god da smo se trudili! Nisu smeli da nam ga daju. Ta zemlja nam nije bila nenaklonjena, ali joj nije bilo dozvoljeno da nam ga proda. Ovo se desilo osamdesetih godina. Danas toj zemlji koja tada nije bila spremna da nam taj proizvod, mi dajemo, odnosno prodajemo, tehnologiju koju ona nije u stanju da proizvede. Ako napredujemo u industriji i nauci, to

će ići u korist zaostalom svetu i nacijama, a prvenstveno u korist islamskog sveta. Prema tome, činjenica da moramo napredovati i probiti granice nauke nije sebično rasističko gledište, što mi, kao Iranci moramo učiniti. Da, mi imamo i nacionalni ponos, mi to ne poričemo. Kada se osvrnemo na svoju prošlost, osećamo se počastvovano i ponosno. Mi smo bili ti koji smo prihvatili islam raširenih ruku; mi smo bili ti koji su Ehli bejt, Časnu porodicu Božijeg poslanika, upoznali pre mnogih drugih; mi smo bili ti koji smo toliko naporno radili na širenju islama; mi smo bili ti koji su prihvatili u svoje naručje potlačene članove Ehli bejta koji u svojim domovima u Medini, Meki i Kufi nisu imali sigurnost. Pogledajte koliko u Iranu ima svetilišta posvećenih potomcima imama! Ko su bili oni? Nisu bili Iranci. To su ljudi koji su došli u Iran i Iranci su ih prihvatili raširenih ruku, ponekad su se čak i borili i stradali na njihovom putu. Iz našeg Mazandarana i Gilana – severnog regiona planinskog lanca Alborz – neki naši Iranci su ustali i otišli u Jemen gde su uspostavili šiitsku vlast Zejdija. Jemenci su ši'i je zejdije i imali su svoju zejdijsku vlast. To se desilo zahvaljujući iran- skim vojnicima i borcima i braniteljima islama i šiizma. Naša očekivanja za budućnost potiču od našeg nacionalnog po- nosa, mi to ne poričemo. Ali nije samo to – kao što sam rekao – već je i ljudski i islamski pogled.

Naravno, potrebna su istraživanja, potreban je poseban budžet, potrebna je atmosfera ohrabrenja i pustiti druge da rade, neophodna je povezanost univerziteta sa industrijom, sve je to sastavni deo procesa. Odgovornost je naravno na nama, na zvaničnicima, na vladi, u to nema sumnje. U poslednjih nekoliko godina, srećom, stalnim ponavljanjem i

insistiranjem stvorena je atmosfera; vlada želi da se te stvari urade i hvala Bogu što su neke stvari urađene. Međutim, vi ste ključni element, glavni igrač i junak na ovom polju, ljudska snaga željna rada, koja poput neke biljke niče i raste iz dubine tvrde stene. Vi u graditeljskom i tehničkom sektoru morate oživeti ovaj duh napretka i usavršavanja, a takođe i vi, koji ste danas ovde prisutni, kao i ceo građevinarski sistem koji je povezan sa visokogradnjom i niskogradnjom.

Neuspesi zapadnog iskustva da upravlja čovečanstvom

■ Potreba za formiranjem
političkog ideala za usmeravanje
napora mladih

■ Vrste idealizma kod mladih

■ Neuspešno iskustvo Zapada u
upravljanju čovečanstvom i
obezbeđivanju ljudske sreće

■ Primeri neuspeha zapadnog iskustva
u upravljanju čovečanstvom i
obezbeđivanju ljudske sreće

■ Nedostatak istinske socijalne pravde i
demokratije na Zapadu

■ Zapadni mediji vlasništvo velikih
kapitalista

■ Greška je slediti put koji je prešao
Zapad i nije stigao do cilja

■ Vesternizacija, politika pre revolucije
u cilju nadoknađivanja zaostalosti

■ Ne smemo biti večiti učenik drugih
zemalja u usvajanju znanja

■ Kompleks rudnika bakra Sarčešme
primer je sposobnosti iranske omladine

■ Primeri sposobnosti naše
omladine

Neuspesi zapadnog iskustva da upravlja čovečanstvom

Potreba za formiranjem političkog ideala za usmeravanje napora mladih

Prvo pitanje je formiranje političkog ideala koji može da usmeri aktivnosti i napore mladih, jer bez ideala niko ne može da živi ispravno i ljudski naponi se ne mogu kontrolisati. Mora postojati jasan ideal, pravac i očigledan horizont koji usmeravaju čoveka. Šta je ovaj ideal?

Počću time da su mladi u našem današnjem islamskom Iranu – možda je isto i na drugim mestima, mada ja ne mogu da dam naučni sud o tome, ali ono što sam iskusio i izbliza spoznao o našoj sadašnjoj omladini – ne može se svesti na pronalazak doma, žene i posla; ovo nije sve što želi jedna mlada osoba. To, naravno, jesu potrebe mlade osobe koje ona želi da zadovolji, ali osim ovih, kod naše omladine prirodno postoje i veće želje od ovih – deo koji se odnosi na prirodu mladih – u kojima postoji idealizam – deo koji se odnosi na želje koje je sistem Islamske Republike zacrtao za

našu naciju i budućnost; neki su, možda, rezultat dosadašnjeg napretka koji je stečen iskustvom; neki su rezultat neuspeha koji postoje. Kada naš mladić primeti diskriminaciju u društvu, u njegovom srcu se razgori želja za socijalnom pravdom. Kada naš mladić u nekom delu sistema uoči korupciju, u njemu se rode želja i ideal za njihovo iskorenjivanje koji ga pokreću. Iz ovih razloga kod omladine našeg islamskog Irana postoji perfekcionizam i idealizam.

Šta želi omladina? Naš mlad čovek želi da u zemlji koja je njegov dom nema siromaštva, zaostalosti i bede, da postoji sigurnost, dostojanstvo i čast i da životnim prostorom dominiraju čistoća, ljubav i prosvećenost; da mu bude otvoren prostor za rad, trud i razvoj; da se ne oseća prazno; da može da ga zasiti duhovni i uzvišeni cilj koji leži u srcu svakog čoveka. Ovo je opšti pregled ideala mladog Iranca.

Ove stvari koje sam spomenuo deo su ukupne kur'anske terminologije o dobrom životu: „... sigurno ćemo ga poživeti životom dobrim.”¹ Dobar život podrazumeva život sa ispunjenim materijalnim i telesnim potrebama, koji je, takođe, praćen i različitim duhovnim potrebama – bilo naučnim ili psihičkim. Kasnije ću se, ako Bog da, vratiti ovom plemenitom ajetu.

Vrste idealizma kod mladih

Kada pogledamo stvarnost, kada se bavimo mladima, vidimo izveštaje koje vidimo, iako idealizam buja kroz našu omladinu i nema sumnje da postoji, ali istovremeno jedna

1 Kur'an, *En-Nahl* (Pčela), 97.

grupa mladih u našoj zemlji – koja je svakako velika – nema isti doživljaj idealizma i ne misli uniformno: neki su nemarni i bave se svakodnevnim životom, glava im je zauzeta svakodnevnim problemima i zaboravljaju da postoje ideali – takvu vrstu omladine ste videli; moja malenkost, iako sam star, poznajem i video sam takve mlade ljude, ne samo na TV ekranu, već i u stvarnom životu – postoji jedna grupa ljudi koja je zabrinuta, frustrirana, tužna i depresivna; njihov pogled je pesimističan i kažu da se ništa ne može učiniti i zato se lišavaju dobrog života. Iako su zabrinuti i nisu nesvesni, završavaju u zamci nemara i svakodnevnosti. I vi ste ih videli, moja malenkost takođe. Na sastancima sa mladima i studentima – a znate da sam se susretao sa njima i to ne malo puta – čovek ponekad primećuje znake očajja, pesimizma i negativan stav: Gospodine! Kakva je korist od svega toga? Nema je, beskorisno je. Naravno, kod nekih je to osećanje površno, kod drugih je duboko i teško ga je promeniti.

Postoji grupa ljudi koja želi razvoj i rast nauke, konkurenciju i slobodno razmišljanje i slično, ali svoj put traži u apsolutnoj imitaciji zapadnih modela, koji u današnjem svetu čine manjinu u koju spadaju zapadne zemlje, Evropa, Amerika i neke druge razvijene zemlje.

Postoje neki ljudi koji sebe traže u sebi. Po rečima pesnika:

Manifestuj svoju suštinu, to je savršenstvo

Pronađi sebe u sebi, to je savršenstvo.

Oni misle da u skupu ideja, znanja i uputstava dostupnih iranskoj naciji i svesnoj i budnoj iranskoj omladini postoji

dovoljno načina da se postigne taj obrazac. Njih nije malo. Mnogo sam se bavio ovom grupom i upoznao je. Postoje razni pogledi na kategoriju idealizma koje sam izneo.

 ***Neuspešno iskustvo Zapada u upravljanju
čovečanstvom i obezbeđivanju ljudske sreće***

Zanemariću prve dve grupe. Treća grupa – koja lek vidi u apsolutnoj imitaciji Zapada – vredna je razmatranja. Vi, mladi, zaista treba da mislite i radite na ovome. Dozvolite mi da vam kažem u jednoj rečenici da je iskustvo Zapada neuspešno iskustvo. Proizvod iskustva Zapada u društvenim sistemima je fašizam – nacistička vladavina – komunizam – vlast bivšeg istočnog bloka – jedan je, takođe, liberalizam – apsolutna vladavina sadašnjeg sveta, koja se manifestuje u Americi čije je čedo i ljubimac Izrael. Svi zločini počinjeni u poslednjih stopedeset godina – od početka zapadnog prosvetiteljstva – proizvod su zapadnog iskustva. Jedno od njih su dva svetska rata koja su donela na milione mrtvih. Političke grupe u Evropi, Francuskoj i drugde nastojale su da spreče Prvi svetski rat – vatrenim člancima, dirljivim govorima, raznim udruženjima – ali nisu uspele. Drugi primer toga, skoro devedeset godina nakon izbijanja Prvog svetskog rata, vidite u američkoj invaziji na Irak. Videli ste koliko je marševa održano širom sveta; videli ste da su evropske nacije organizovale milione demonstracija, da je o tome izveštavano u medijima, televiziji i štampi. U tim istim evropskim zemljama milioni ljudi su izašli na demonstracije da bi sprečili britansku invaziju na Irak, ali to se nije dogodilo. Svi iskreni naponi koje su tokom ovog perioda uložile neke grupe

– koji su, naravno, bili iskreni, ali pogrešni, jer su se zasnivali na neispravnoj osnovi, koju ću objasniti – bili su uzaludni. Pre nekoliko godina pročitao sam roman jednog francuskog pisca pod nazivom „Tiboovi”.¹ Iako njegov autor nije poznat pisac, ovaj roman je vrlo snažan. Obično veliki i dobri romani koji dolaze iz zemalja poput Francuske, Rusije i drugih zemalja predstavljaju umetnički prikaz stvarnosti života. Pogledajte dela Balzaka ili Igoa ili ruskih pisaca, to su umetničke slike stvarnosti koja se dešava u društvu. I ova knjiga je ista takva. U njemu se govori o pokušajima mnogih levičarskih i socijalističkih grupa u Francuskoj, Nemačkoj, Austriji i Švajcarskoj da spreče Prvi svetski rat – koje su namirisale da će do njega doći do – ali nisu uspele i svi njihovi naponi su propali. Oni su pokušali da uspostave socijalističku vlast. Posle nekog vremena ona je uspostavljena u carskoj Rusiji. To je bio još jedan neuspeli eksperiment za ovaj zapadni pokret. Sovjetsko iskustvo je i iskustvo Zapada, ono ne pripada Istoku. Tačno je da su u vreme blokade govorili Istok i Zapad, ali i ona pripada Evropi, proizvod je evropske misli, Marksa i Engelsa, to jest predstavlja neuspeli eksperiment.

Primeri neuspeha zapadnog iskustva u upravljanju čovečanstvom i obezbeđivanju ljudske sreće

1 – Kolonijalizam

Kolonijalizam je još jedan primer neuspeha zapadnog iskustva u upravljanju čovečanstvom i obezbeđivanju ljudske

1 Rože Marten di Gar.

sreće. Vidite šta je ovaj fenomen doneo svetu. Ako odete u Afriku, videćete jasan primer kolonijalizma. Afrika je kontinent gde postoje i ljudski potencijali i neobična prirodna bogatstva. Evropljani su odlazili tamo i iskorišćavali neznanje ljudi, ubijajali i pljačkali, pa čak i podizali svoje statue koje su predstavljali kao oslobodioce tih zemalja. Jedan od primera je Zimbabve. Kada sam otišao tamo, video sam statuu usred šume – jedne od najpoznatijih znamenitosti te zemlje. Ko je ovo? – upitao sam. Rekli su mi da je statua britanskog generala koji je prvi osvojio Zimbabve i predao ga Britancima! Zvao se Rouds, i po njemu su Zimbabve dugi niz godina zvali Rodezija! Vi se toga ne sećate, pre revolucije, ime Zimbabvea je promenjeno u Rodezija. Došli su i oteli zemlju, zaplenili resurse, ponizili ljude, uzeli robove i ljudima doneli desetine nesreća. Na kraju su toj zemlji dali svoje ime, sa značenjem da ova zemlja pripada nama! Drugi primer je Indija. Ako pogledate knjigu „Indijski pokret za slobodu” koju sam preveo pre tridesetpet godina, videćete šta se dogodilo na Indijskom potkontinentu. Dakle, kolonijalizam je primer zapadnog iskustva.

2 – Fašizam

Drugi primer je fašizam. Moguće da su peći za koje Jevreji tvrde da su u njima spaljivani laž, ali Hitlerovi zločini nisu lažni. Fašizam je primer zapadnjačkog iskustva. Komunizam i prisilni radni logori i slanje u Sibir i slično tome. Danas, takođe, imate liberalizam, zatvore kao što su Abu Graib, Gvantanamo i drugi. Negde sam pročitao da Amerikanci širom sveta imaju na desetine zatvora poput Abu

Graiba i Gvantanama za čiju lokaciju niko ne zna i koja se drži u tajnosti. Amerikanci imaju zatvore i u Avganistanu, a sam Bog zna koliko ih još imaju na drugim mestima. Ovo smo pročitali u verodostojnim izveštajima, a Amerikanci to nisu porekli. Dakle, primeri ovih zločina su novi kolonijalizam koji je vladao decenijama, postkolonijalizam koji vlada danas, i ambiciozni i ugnjetavački planovi koji se sprovode prema mnogim zemljama sveta.

3 – Izrada atomskih i hemijskih bombi

Još jedan primer proizvoda zapadnog iskustva je izrada atomskih i hemijskih bombi. Zapadno iskustvo se pokazalo kao neuspešno, i za čovečanstvo i za njihov sopstveni narod. Ne treba misliti da su Evropa i Amerika donele bedu u druge zemlje, a da su usrećile sopstveni narod, to nije tačno. Naravno, oni svet dele na ljude prvog i drugog reda. Oni veruju da je beli čovek koga nazivaju belim – odnosno evropski čovek – prvoklasan, a da su druga ljudska bića drugorazredna. Ako logika zapadne civilizacije i kulture koja dominira zapadnjačkim iskustvom nalaže svako nepočinstvo nad drugorazrednim u korist prvorazrednog čoveka, onda nema prigovora! Ali oni nisu bili korisni ni sopstvenom narodu. Danas u Americi i zapadnim zemljama postoje nauka, bogatstvo, vojna moć i sve drugo, osim sreće. Tamo nema sreće, porodica je uništena, statistika zločina i ubistava i svih vrsta korupcije je zapanjujuća; ne postoji bezbednost i spokoj, i zato je u Evropi nastala većina struja nihilizma. U mladosti smo bili hipiji, a i danas postoje razne vrste takvih za koje ste čuli ili ih videli u filmovima i na televiziji.

Nedostatak istinske socijalne pravde i demokratije na Zapadu

U zapadnjačkom iskustvu nema stvarne socijalne pravde, pa čak ni demokratije. Danas vidite da u razvijenim zapadnim zemljama – prema njihovim rečima – nema opozicije u pravom smislu te reči. Spor se vodi oko toga da li da napadnemo Irak ili ne; Laburistička stranka u Britaniji veruje u napad, Konzervativna stranka ne veruje, kaže ne napadajmo. Jedan gospodin u Francusko smatra da isto tako treba da se ponašamo prema Izraelu, drugi veruje da ne treba. Isto je u Austriji i drugde. Spor nije oko toga što se krše principi koje su te zemlje usvojile i što se prekršiocu dozvoljava da izađe na izbore ili bavi propagandom ili što je ignorisan, to nije tako. Tokom prethodnih izbora za predsednika Amerika pojavila se osoba koja nije bila pripadnik nijedne od dve najpoznatije američke stranke, koja je imala veliko bogatstvo, ali joj apsolutno nije bilo dozvoljeno da stigne ni do preliminarne faze izbora i raznim metodama je uklonjena iz javnosti.

Zapadni mediji vlasništvo velikih kapitalista

Mediji su tamo slobodni, ali ko je vlasnik tih medija? Mediji pripadaju velikim kapitalistima. U Americi, sloboda medija znači slobodu govora kapitalista. Njima pripadaju vodeći štampani mediji. Kapitalistima pripadaju najvažnije štamparije i izdavačke kuće. Jedan sadašnji zvaničnik napisao je knjigu o zauzimanju špijunskog gnezda. Ovaj uvaženi zvaničnik mi je rekao: „Išao sam kod svih izdavača u Americi, ali su svi odbili da objave ovu knjigu, zato što su glavni

izdavači zavisni od kapitalističkog sistema, tako da sam bio prinuđen da odem u Kanadu. Tamo sam na jedvite jade uspeo da nađem izdavača za ovu knjigu.” Kasnije ga je taj izdavač pozvao i rekao da kada je obećao da će objaviti knjigu, to se saznalo, i da od tada neprestano prima preteće telefonske pozive i da mu je život ugrožen! Tamo ne postoji stvarna sloboda govora i sloboda izbora u smislu koji oni propagiraju i deklamuju.

Pre dve godine sva štampa je pisala o tome da je neki visoki bezbednosni zvaničnik Amerike bio bivši sovjetski špijun, i da je kasnije špijunirao za današnju Rusiju. Uhapšen je i saslušan. Moja malenkost je pročitala ovaj intervju u jednom američkom časopisu, možda je bio Time, ili Njuzvik. Pitali su ga: „Zašto ste špijunirali za strance, vi koji ste bili visoki službenik bezbednosnog aparata?” On je odgovorio da je želeo da sagradi malu vilu i da bi imao lagodan život, a to nije mogao da ostvari na regularan način! Eto, to je život visokog zvaničnika koji mora da se bavi špijunažom da bi napravio malu vilu, i to dok je obavljao osetljivu i odgovornu funkciju!

Tamo moraju da rade danju i noću, a porodice su lišene toplih i srdačnih porodičnih okupljanja. Američka štampa pisala je o tome da, pošto većina porodica ne može da se viđa kod kuće, moraju da se dogovore da se na sat vremena vide negde napolju da zajedno popiju šolju čaja! Tada gospođa ili gospodin neprestano gledaju na sat kako ne bi prošlo radno vreme partnera! Takve su im porodice; da li je ovo sreća?!

 Greška je slediti put koji je prešao Zapad i koji nigde ne vodi

U vreme renesanse na Zapadu je nauka, politika i način života odvojena od religije sa namerom da umesto raja koji obećavaju religije, stvore raj na zemlji, danas se, kao što sami oni kažu, taj raj pretvorio u pakao. Jednog dana su se usprotivili religiji. Zapravo, religija kojoj su se protivili evropski intelektualci nije bila dostojna ljudskog života, to je bila religija puna sujeverja koja Galileja osuđuje na smrt, a nekog drugog stavlja na muke zato što je dao neko naučno otkriće! Religija iskrivljenog, a ne istinskog hrišćanstva. Nije problem odvajanje od te religije, problematično je odvajanje duhovnosti i morala od nauke, politike i sistema života i individualnih i društvenih odnosa. Oni su apsolutizovali nauku i razum rekavši da religiju treba ostaviti po strani, jer dolazi vreme nauke i razuma. Ovako su prošli devetnaesti i dvadeseti vek. Oko četrdeset ili pedeset godina se bore protiv razuma, glasno negiraju racionalne sudove i naginju relativizmu i skepticizmu u svim principima – moralnim, racionalnim, pa čak i naučnim. Ovo nije iskustvo koje bi bilo ko trebao da oponaša. Greška je slediti put koji je prešao Zapad i koji nigde ne vodi.

 Vesternizacija, politika pre revolucije u cilju nadoknađivanja zaostalosti

Jednog dana na početku otvaranja vrata zapadnog načina života Iranu – koji je bio napredak, nauka, automobili, dok Iranci nisu imali ništa – naši tadašnji političari, mislioci

i elita, umesto da, kada su videli taj napredak, počnu da kipe iznutra – što je uradio Amir Kabir u vreme Nasirudina Šaha – šezdeset, sedamdeset godina nakon Amir Kabirovog vremena, u vreme ustavne revolucije doveden je čovek koji je rekao da je spas Irana u tome da fizički, duhovno, spolja i iznutra postane kao Zapad! Umesto da se zaostalost nadoknadi okretanjem sebi i traganjem za suštinom, umesto da sebe pronadu u sebi, oni su krenuli putem samopronalaženja koji je prešao Zapad. Oni su napravili tu grešku. Posle su Britanci doveli na vlast pahlavijski režim, a Britance su posle zamenili Amerikanci. Reza-han i Muhamed Reza bili su najbolji izbor za Sjedinjene Države i Britaniju, jer su planove, kulturu, zavisnost, zaostalost i prikrivanje unutrašnjih talenta koje je Zapad želeo, u zemlji sprovodili ljudi koji su spoljašnje gledano bili Iranci. Danas je pogrešno da naša omladina želi da ide tim putem. Taj put je pogrešan.

 ***Ne smemo biti večiti učenik drugih zemalja
u usvajanju znanja***

Mi uzimamo znanje od svih, to nam ne smeta. Islam nam je rekao: „Tražite znanje, pa čak i u Kini”. Kina je u to vreme nasledila drevnu i naprednu civilizaciju, i do nje apsolutno nije bio stigao miris islama. U isto vreme, Poslanik je rekao: „Idite, tražite znanje i iskustvo – našim modernim jezikom, tehnologiju – gde god da se nalazi”. Odnosno, postanite učenik sveta, kleknite pred njim i učite od njega. Jednom sam pred jednim drugim skupom studenata rekao da nam ne smeta da od zapadnjaka i Evropljana preuzmemo znanje, ali nas je sramota da zauvek ostanemo učenici. Učimo da

odnegujemo svoje talente i proključamo iznutra. Ne želimo da budemo poput bazena u koji sipaju i crpe vodu kad god požele, ili ne daju da ona uopšte dođe ili u njega sipaju prljavu vodu. Želimo da budemo kao iskričavi izvor, želimo da kiptimo, želimo da iskoristimo svoje sposobnosti. Gde god da pogledam vidim mogućnost da se one upotrebe. Samo u nuklearnoj energiji postoji napredak koga su ljudi svesni i znaju šta se u ovoj oblasti dogodilo; drugi primer je oblast proizvodnje matičnih ćelija koja je izazvala divljenje stranih posmatrača. Postoji i mnogo drugih primera.

 Kompleks rudnika bakra Sarčešme primer je sposobnosti iranske omladine

Juče sam posetio kompleks rudnika bakra Sarčešme. U prošlosti su Britanci, a kasnije i Amerikanci želeli da upravljaju ovim rudnikom bakra, nekoliko godina su radili na tome i planirali, ali ga nisu pokrenuli. Potom, kada je revolucija pobedila, došli su naši inženjeri i pokrenuli ga, postigli su rezultate i uradili dobre stvari. Nakon toga, u trećoj deceniji – početkom osamdesetih do danas – naši inženjeri su usvojili razvojni plan i još uvek ga razvijaju. Ovaj posao spada u deo najboljih i najčistijih aktivnosti koje obavlja vlada. Da su onog dana profitirali stranci, eksploatalisali ga ili pogazili nacionalne interese, sve to i nekako, ali bi time ponizili iransku naciju, poniženjem koje je najteže od svega. To bi značilo da naši ljudi obustave posao, a dođu neki ljudi sa strane i kažu ‘vi ste nesposobni, sklonite se, mi ćemo to da uradimo za vas’, i tako ih sklone u stranu i čak im ni ne dozvole da koriste njihovo iskustvo, već da oni sami crpe njegove resurse

i to tako da nama daju samo mrvice, a za sebe zadrže glavinu. Isto bi bilo i sa naftom, bakrom, gvožđem, raznim vrstama građevine, branama, silosima, sa akademskim i naučnim sektorom.

Gospodin Hatami je otišao u posetu Centru za atomsku energiju u Kašanu. Kad je stigao tamo, ostao je zaprepasčen. Rekao je da tamo radi veliki broj mladih stručnjaka i naučnika.

Juče je na lokalitetu rudnika bakra Sarčešme postavljena mala izložba kako bih mogao da vidim rezultate njihovog izvrsnog istraživačkog rada. Koja institucija je pomogla da se ovo uradi? – pitao sam. Univerzitet, odgovorili su. Ova draga devojka je ukazala na saradnju između industrijskog sektora i univerziteta, to je jedno od onih načela koje moja malenkost već godinama sledi i, hvala Bogu, u velikoj meri je i ispunjeno. Pitao sam: „Koji univerzitet?”

Sto je bio pretrpan magistarskim tezama i, čini mi se, bila je i jedna doktorska disertacija koje su na ovu temu napisali studenti sa raznih univerziteta u zemlji – teheranskog, univerziteta Sanati Šarif i Šahid Bahonar Kerman i drugih.

Naši mladi ljudi ključaju. Naša industrija, rudnici i poljoprivreda mogu se osloniti na ove unutrašnje talente. Prirodne talente koje, Bogu hvala, imamo. Drugi primer je Džiroft. U pogledu podzemnih resursa čitav Kerman je izvanredan i izuzetan centar u našoj zemlji i na neki način na Bliskom istoku.

Primeri sposobnosti naše omladine

Zašto sledimo put drugih? Zašto zanemarujemo sebe? Mi možemo; napredovali smo; primer je naša akademska

zajednica. Pre revolucije živeo je blagodarani čovek po imenu Afzalipur, kome je njegova supruga, svojim novcem pomogla da sagradi mali univerzitetski obrazovni centar. U to vreme u ovoj pokrajini studiralo je manje od tri hiljade studenata, a danas Kerman ima sedamdeset hiljada. Stanovništvo zemlje se udvostručilo; dobro, trebalo bi da ima tri ili šest hiljada studenata, međutim, danas u ovoj provinciji imamo *sedamdeset hiljada* studenata. Ovo je napredak i razvoj.

Naše puteve su izgradili drugi, naše brane su podigli drugi. Svih osam ili devet brana izgrađenih u vreme tiranina podigli su stranci. Na izgradnji brane Dez zajedno su radile četiri evropske države i Kanada. Brana Karun 3 je po svom obliku slična brani Dez; izrađena je od betona i njihov kapacitet vode je isti, razlika je u tome što je kapacitet za proizvodnju električne energije na brani Karun 3, koju su izgradila naši ljudi, četiri puta veći od kapaciteta za proizvodnju električne energije u brani Dez, a obim koji se koristi za izgradnju ove brane ponekad je deset, dvadeset i trideset puta veći od obima korišćenog na brani Dez – u smislu betona i gvožđa koje su koristili, kamena koji su iskopali – jer su izabrali laka mesta za njenu izgradnju.

Eksploatacija je bila u rukama neke kanadske kompanije. Jedan iranski investitor pokušava, muči se podmićuje i konačno uspeva da dobije dozvolu za korišćenje elektrane na brani Dez. Posle dve ili tri godine, Iranci žele da udvostruče kapacitet za proizvodnju električne energije na ovoj brani i trebalo je da dođu stranci. Nisu verovali nikome odavde i to niko nije mogao da uradi. Zato su pozvali Amerikance da dođu i udvostruče kapacitet elektrane. Kada su došli i videli da tamo rade Iranci, rekli su: „Nećemo doći, uslov da mi

dođemo je da se Iranci potpuno odstrane i da se na posao vrati ona kanadska kompanija”. Iranska vlada je to i uradila, proterala je iranskog investitora i sve njegove ljude, a kanadska kompanija je ponovo došla i preuzela eksploataciju nad branom. Onda su Amerikanci postali ljubazni i džentlmeni, došli su i udvostručili su kapacitet elektrane!

Branu Karun 3 izgradili su iranski inženjeri i omladina. Kapacitet njene vode je isti, kapacitet električne energije je četiri puta veći. Sami su je dizajnirali, izgradili i eksploatišu je. Da li je ovo bolje ili ne? Ovo je stanje koje našoj naciji i zemlji žele Amerika, Evropa, Kanada i drugi. Oni ne žele da proključamo iznutra, porastemo i razvijemo se. Oni samo spominju slobodu i demokratiju.

Primer gušenja u predrevolucionarno doba

Ispričaću vam jedno lično sećanje. Vi se toga svakako ne sećate, jer niste bili tamo, ali ljudi koji su bili tamo znaju šta je bilo gušenje, to se ne može ni zamisliti. Godine 1963. odveden sam u zatvor Gezel Kale. U isto vreme iz Teherana su doveli nekoliko mladih ljudi. Iza ćelijskih vrata sam čuo da razgovaraju i shvatio da su nedavno uhapšeni. To me je malo obradovalo: rekoh neka prođe nekoliko dana i završe se ispitivanja, a onda ću ih pozvati i malo ćemo popričati. Kada je pala noć jednog po jednog su prozvali i odveli. Kasnije, kada sam završio večernju molitvu, čuo sam kako neko kuca na prozor ćelije i kaže: ”Gospodine! Vratili smo se. Video sam jednog iz Teherana.” Rekoh: „Otvori vrata, uđi unutra.” Otvorio je vrata i ušao u ćeliju. Upitao sam: „Zašto ste se tako brzo vratili?” Ispostavilo se da su uhapšeni na predavanju

pokojnog mučenika Bahonara. On je u mesecu ramazanu te godine držao predavanja u teheranskoj džamiji. Pripadnici tajne službe Savak su uleteli u džamiju i uhapsili nekoliko prisutnih, među kojima su bili i ova petorica, šestorica. Tada je uhapšen i mučenik Bahonar i odveden u zatvor Gezel Kale. Njih su ispitivali i kada su shvatili da nisu važni, pustili su ih. Kada su im pretraživali džepove, kod ovoga koji je vraćen pronašli su kalendar na čijoj jednoj stranici je lošim rukopisom bio isписан stih koji glasi:

*Izgovarajte ove reči, i stari i mladi
„Neka je proklet Reza, taj šah matori!”*

On ove stihove nije ni objavio niti ih je igde citirao; samo ih je zapisao u svom džepnom kalendaru. Za taj zločin je osuđen na šest meseci zatvora!

To nije bilo samo pitanje da neko kliče parole, govori ili javno kritikuje. Pre mnogo godina, sredinom prošlog veka, u Mašhadu sam predavao komentar Kur'ana, tumačio sam početak poglavlja *Al-Bekara* u kojem se govori o deci Izraela. Pozvali su me u SAVAK i rekli: „Zašto govorite o deci Izraela?” Rekao sam da je to stih iz Kur'ana, ja tumačim Kur'an. Rekli su ne, to je uvreda za Izrael! Predavanje je ukinuto zbog tumačenja ajeta o deci Izraela – jer se u njemu spominjao Izrael. U to vreme gušenje je bilo neverovatno, ali ni Amerika, ni Francuska, ni bilo koja druga država nisu osudile diktatorski režim za gušenje sloboda i demokratije. U to vreme su se održavali izbori, ali ljudi uopšte nisu znali ko je došao, ko je otišao i ko je izabran.

Značenje mladog iranskog idealizma

Naš mladi iranski idealizam znači projektovanje budućnosti sa ovim karakteristikama. Mi želimo sistem i zemlju koja je napredna i čiji ljudi su učenici, probuđeni i živi; da ne budu nemarni i uspavani; da zemlja uživa u pravednosti, oslobodi se korupcije i da u njoj ne vlada aristokratija – bilo ona tradicionalna ili nova klasa, koja se možda ne zove aristokratija, ali je u stvari aristokratska – i da ima političku moć i snagu, i sve ovo treba da bude inspirisano verskim naukama i dragim islamom. Islam nas može naučiti tome.

Štete otpadanja Zapada od duhovnosti; potreba za stvaranjem duhovne civilizacije

-
-
- Faktor oplođavanja dubokih verovanja u životni prostor čoveka
 - Potreba za kontemplacijom u Kur'anu
 - Kur'an je rešenje za probleme svakog društva
 - Uzrok današnjih problema muslimanskih naroda
 - Zapadna civilizacija, civilizacija odsečena od duhovnosti i Kur'ana
 - Stvaranje civilizacije zasnovane na duhovnosti, zahtev islamske revolucije

Štete otpadanja Zapada od duhovnosti; potreba za stvaranjem duhovne civilizacije

Faktor oplodavanja dubokih verovanja u životni prostor čoveka

Svim srcem i iz dubine duše zahvaljujemo se Bogu Uzvišenom koji je nama, našoj naciji i našem narodu pružio uspeh da spoznamo Kur'an i uživamo u njegovom učenju. Sigurno je da svaki od ovih skupova posvećenih Kur'anu gde učaci melodičnim glasom uče njegove ajete ima veliki efekat na produbljivanje naše vere, ljubavi i naklonosti prema Kur'anu. Kada jedna nacija veru u istinu, veru u Kur'an i islamska učenja spoji sa ljubavlju, cvet ljubavi će svojim mirisom i bojom u prostor ljudskog života poroditi duboka verovanja. Ako se ova verovanja, ova privrženost racionalnom nakaleme na ljubav i osećanja, prostor će postati mesto gde se postupa po Kur'anu, a uspesi će se povećavati. To je ono za čim težimo. Ako bi ovi skupovi posvećeni Kur'anu emocionalno i kroz ljubavnu povezanost koja je izvan domašaja racionalnog, mogli naša srca da približe

Kur'anu, problemi sa kojima se suočava islamsko društvo bili bi rešeni, to je naše uverenje.

Naravno, mi nismo zadovoljni samo osećanjima i nežnošću, ali smatramo da je to neophodno. I na sreću, u našem društvu, u učenjima islama koja smo dobili od Ehli bejta (a.s.) postoji ovo značenje: razum i osećanja su neodvojivi jedno od drugog.

Srećom, naša zemlja, naša nacija, naša omladina dobro polaže test u fazi zbližavanja sa Kur'anom. Ovo poznavanje, stručnost i razumevanja Kur'ana koje čovek u potpunosti primećuje na ovim skupovima, kao i ono što čujemo ili vidimo izvan njih, bitno su drugačiji od onoga što je ranije, na početku revolucije postojalo u ovoj zemlji. Hvala Bogu, naša omladina, adolescenti, muškarci i žene razvili su prisan odnos sa Kur'anom, napredovali su u tome. To su veoma dobre vesti, to nam je nekada bilo uskraćeno.

Potreba za kontemplacijom u Kur'anu

Kada čovek postane prisan sa Kur'anom njemu se pruža prilika da se udubi u njegov sadržaj, zamisli nad njegovim značenjima i promišlja o njegovim učenjima. Kur'an se ne čita letimično, već zahteva promišljanje i sagledavanje svake njegove reči i svake njegove verbalne i doslovne konstrukcije. Što čovek više razmišlja, promišlja, udubljuje se u Kur'an i postaje prisniji s njim, to će imati više koristi; Kur'an je takav.

Kur'an je rešenje za probleme svakog društva

Problemi svakog društva rešice se Kur'anom. Kur'anskim učenjima rešavaju se problemi. Kur'an pruža Adamovoj deci rešenje za njihove životne teškoće. Ovo je kur'ansko obećanje koje je potvrdilo iskustvo iz islamskog perioda. Što se više približavamo Kur'anu, što više postupamo po njemu – bilo u duši ili fizičkim postupcima, pojedinačno ili u društvu – bićemo bliži sreći i rešavanju teškoća i problema. Dostojanstvo, blagostanje, materijalni i duhovni napredak, moral, dominacija i pobeda neprijatelja nalaze se u hladu Kur'ana. Mi, muslimanski narodi, sigurno ćemo imati velike koristi ako pravilno shvatimo ove činjenice i potrudimo se da postignemo ove ciljeve.

Uzrok današnjih problema muslimanskih naroda

Danas su muslimanske nacije suočene sa mnogim problemima koji dolaze od dominacije onih koji imaju materijalistički, koristoljubiv pogled na stvaranje, pogled čoveka koji nikada nije ni omirisao duhovnost. Današnja civilizacija koja je arogantnim silama stavila na raspolaganje vojna sredstva temelji se na materijalističkom pogledu na svet. Upravo taj materijalistički pogled je unesrećio svet, a i njih same. Kada je pogled bio materijalistički, utilitaristički, udaljen od duhovnosti, bio je udaljen od ljudskog morala i rezultirao je time da se vojna, politička i obaveštajna moć koriste za porobljavanje naroda. U poslednjih nekoliko vekova kada je dostigla vrhunac, zapadna civilizacija, sem ove, nije posedovala nikakvu drugu veštinu; izrabljivali su čovečanstvo, porobili

narode, koristili svoje znanje za uništavanje civilizacija drugih naroda i uspostavljanje dominacije nad njima, njihovom kulturom i ekonomijom. Da ste proučavali stanje u društvu u osamnaestom, devetnaestom i dvadesetom veku – ono što su sami Zapadnjaci sastavili i rekli, a ne ono što su sastavili njihovi protivnici i neprijatelji – videli bi šta su radili u istočnoj Aziji, Indiji, Kini, Africi i Americi; kakva nesreća je zadesila čovečanstvo, kakav pakao su stvorili narodima i ljudima, samo zbog eksploatacije, zbog izrabljivanja. Napredovali su u nauci, tehnologiji, dostigli vrhunac u industriji, ali su sve ovo stavili u službu unesrećivanju drugih; zašto? Budući da ta civilizacija nije imala duhovnu osnovu, u njoj nije bilo duhovnosti, a tamo gde nema duhovnosti, nema ni morala. Njihova pretenzija na moral je lažna i u njoj nema ništa realno. Da, u filmovima, u holivudskim ostvarenjima, postoji moral, strpljenje i mudrost, međutim, u stvarnom životu ne postoji ništa od toga. To se dešava kada se udalji od duhovnosti.

 ***Zapadna civilizacija, civilizacija odsečena
od duhovnosti i Kur'ana***

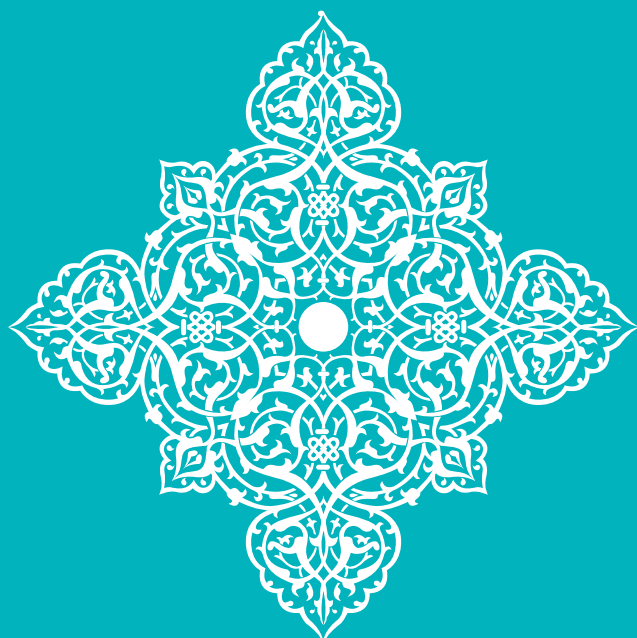
Pogledajte danas, u jednoj zemlji Istočne Azije – Mijanmaru – biva ubijeno na hiljade muslimana, oni su žrtve predrasuda i neznanja – čak i da kažemo da ovo pitanje nema veze s politikom i da su, pretpostavimo u pitanju verske predrasude – lažni pretendenti na ljudska prava ni prstom ne mrđaju. Oni kojima je žao životinja i koji, kada vide da je neko društvo samostalno i nezavisno od njih, pronađu najmanji izgovor koji onda stotruko uvećaju, oni u ovom slučaju čute na ubijanje jedne grupe ljudi, nevinih i neza-

štićenih žena i dece, čak to i opravdavaju! To su ta njihova ljudska prava, ljudska prava odsečena od morala, od duhovnosti, od Boga. Oni kažu: „To nisu Mijanmarci”; dobro, evo da uzmemo da nisu – naravno da lažu, kako smo obavešteni oni tamo žive trista ili četiristo godina – da li ih onda treba pobiti? Isti odnos prema tom narodu i njegovim susedima od strane zapadnjaka, posebno Britanaca, traje već godinama. Uništivali su taj narod gde god su mogli. Osim razaranja i korupcije nisu učinili ništa. Ova civilizacija je odsečena od duhovnosti i Kur’ana.

 ***Stvaranje civilizacije zasnovane na duhovnosti,
zahtev islamske revolucije***

Naš zahtev je da stvorimo civilizaciju koja se oslanja na duhovnost, Boga, Božansko otkrivenje, Božansko učenje, koja se oslanja na Božansko vođstvo. Kada bi danas jednu takvu civilizaciju mogle uspostaviti islamske nacije – a hvala Bogu mnoge islamske nacije su se probudile i ustale – ljudi bi bili srećni. Ovo je zahtev Islamske Republike i islamske revolucije; mi polažemo pravo na takvu civilizaciju. Zapamtite ovo, dragi mladi ljudi, i uzmite ovo za merilo i pokazatelj. Mi naše postupke moramo učiniti kuranskim, božanskim. Ne reći, ne govor, ne tvrdnje; moramo to učiniti u praksi, moramo napraviti taj iskorak i poći tim putem. Kur’an s kojim postajete prisni i koji melodičnim glasom recitujete i gde god postoji zapovest, uputa i savet, prevashodno pokušajte da ih uspostavite u svom biću i srcu i približite svojim delima. Ako se svako od nas na ovo obaveže u praksi, društvo će poći napred i postati kur’ansko društvo.

Hvala Bogu, u našem društvu, u našoj zemlji, pokret zbližavanja ljudi sa Kur'anom postao je dobar pokret. Ovo pitanje pamćenja Kur'ana, koje smo ranije predložili, širi se, Bogu hvala, među našom omladinom, a treba i dalje da se širi, treba da se upoznamo i zbližimo s njim. Jednom kada naučite Kur'an napamet, moći ćete pravilno da razumete njegova značenja; kada čovek shvati značenje Kur'ana, moći će da promišlja o njemu; kada promišlja, moći će da stigne do uzvišenih znanja i napreduje. Kada se zbliži s Kur'anom čovek raste iznutra.

Nova islamska civilizacija, napredak u načinu života

❦ Razlika između
napretka u islamu i Zapadu

❦ Životni stil, jedna od dimenzija
napretka sa islamskim značenjem

❦ Dva segmenta nove islamske
civilizacije

❦ Instrumentalni segment nove
islamske civilizacije

❦ Stvarni segment nove islamske
civilizacije

❦ Nemogućnost da softverska
komponenta spasi naciju bez hardverske
komponente

❦ Potrebno je otkriti i prepoznati
prepreke koje ometaju napredak u
glavnom segmentu

❦ Pitanja koja konstituišu islamsku
civilizaciju

❦ Potreba za obrazlaganjem kulture
života

❦ Deideologizacija civilizacije,
zabluda zapadnih filozofa

...

Nova islamska civilizacija, napredak u načinu života

Razlika između napretka u islamu i Zapadu

Dragi mladi ljudi, ono što danas želim da vam kažem tiče se objašnjenja pitanja koje sam spomenuo prvog dana: pitanju napretka. Ovo je veoma važno pitanje koje moramo rešiti. Pokretanjem ovih tema, naravno, ne želimo da ubedimo sebe kako je ova stvar završena; ne, ovo je tek početak. Rekli smo da je koncept napretka ono što u velikoj meri može da sažme i ukaže nam na ciljeve islamskog sistema. Potom smo rekli da je napredak povezan sa kretanjem, sa putem. Šta znači kada se kaže da je cilj napredak? Rekli smo da je razlog taj što napredak nikada ne prestaje. Da, napredak je kretanje, put, postajanje koje se ne zaustavlja i nastavlja da se kreće, jer sam čovek ima trajanje, jer ljudski talenti nemaju ograničenja. Rekli smo da napredak ima dimenzije; a napredak u islamskom konceptu razlikuje se od jednodimenzionalnog ili dvodimenzionalnog napretka zapadne kulture; višedimenzionalan je.

Životni stil, jedna od dimenzija napretka sa islamskim značenjem

Jedna od dimenzija razvoja sa islamskim značenjem jeste način života, socijalno ponašanje, način življenja, ovo je važna dimenzija, danas želimo da razgovaramo o ovoj temi. Ako posmatramo iz perspektive duhovnosti – koja je cilj čovekovog spasenja i napretka – moramo obratiti pažnju na način života. Čak i ako ne verujemo u duhovnost i duhovno spasenje, za lagodan život, život ispunjen psihičkom i moralnom sigurnošću, opet je važno baviti se načinom života. Prema tome, to je suštinsko i osnovno pitanje. Hajde da razgovaramo o tome šta se može reći o načinu života.

Dva segmenta nove islamske civilizacije

Ako uzmemo sveobuhvatni napredak u značenju nove islamske civilizacije – najzad postoji objektivni i spoljni dokaz napretka sa islamskim značenjem, i kažemo da je cilj iranske nacije i islamske revolucije stvaranje nove islamske civilizacije, što je tačna računica – ova nova civilizacija ima dva segmenta: jedan je instrumentalni, a drugi osnovni i glavni. Oba segmenta se moraju dostići zajedno.

Instrumentalni segment nove islamske civilizacije

Šta je taj instrumentalni segment? Instrumentalni segment su one vrednosti koje danas spominjemo kao napredak zemlje: nauka, inovacije, industrija, politika, ekonomija, politička i vojna moć, međunarodni ugled, propaganda i

propagandna sredstva; sve to su instrumentalni segmenti civilizacije, sredstva. Naravno, u ovoj oblasti smo postigli dobar napredak. Urađeno je mnogo dobrih stvari u celoj zemlji, i na polju politike i nauke, i socijalnih pitanja, i pronalazaka – primer koji ste upravo videli ovde i koji nam je objasnio ovaj dragi mladi čovek – i slično tome. U instrumentalnom segmentu zemlja je dobro napredovala, uprkos pritiscima, pretnjama, sankcijama i sličnim problemima.

Stvarni segment nove islamske civilizacije

Ali stvarni segment su one stvari koje čine okosnicu našeg života, a to je način života koji smo opisali. U taj stvarni i glavni segment civilizacije spadaju teme kao što je porodično pitanje, način sklapanja braka, kvalitet stanovanja, vrsta odeće, potrošnja, način i vrsta ishrane, slobodno vreme, pitanja pisma i jezika, poslovanje, način ponašanja na poslu, univerzitetu, školi, u političkim aktivnostima, u sportu i medijima, ophođenje prema roditeljima, supružnicima, deci, direktoru, podređenim, policiji, državnim zvaničnicima, prijateljima, neprijateljima, strancima; putovanja, pitanje higijene; to su glavne komponente civilizacije i suština ljudskog života. Nova islamska civilizacija – ono što želimo da ponudimo – u glavnom delu se sastoji od ovih stvari; to je suština života, to je ono što se islamskim terminima naziva logika pribavljanja opskrbe, koja ne podrazumeva samo kako zaraditi i potrošiti novac; ne, čitava ova ogromna oblast deo je pribavljanja opskrbe. U našim izvornim i važnim knjigama hadisa postoji poglavlje zvano „Deset knjiga” u kojem se govori o ovim stvarima. U samom Časnom Kur'anu ima mnogo ajeta koji se odnose na to.

 ***Nemogućnost da softverska komponenta
spasi naciju bez hardverske komponente***

Ovaj deo možemo smatrati softverskim delom civilizacije, a onaj drugi hardverskim. Ako ne napredujemo u ovom delu, koji je poenta života, sav napredak koji smo postigli u prvom delu neće nas preporoditi, ne može nam pružiti sigurnost i mir. Kao što vidite, u zapadnom svetu nije uspeo. Tamo postoji depresija i beznade, iznutra je rastrojen, društvom i porodicom vladaju nesigurnost, besciljnost i praznina; iako je to svet bogatstva, postoji atomska bomba, različita dostignuća u nauci i vojna moć. Stvar je u tome da možemo da reformišemo okosnicu života, ovog središnjeg dela civilizacije. Naravno, u revoluciji, u ovoj oblasti, naš napredak nije impresivan, jer se nismo se kretali kao u prvom delu, nismo napredovali. Zato moramo postaviti dijagnozu i videti zašto nismo napredovali u ovoj oblasti?

 ***Potrebno je otkriti i prepoznati prepreke
koje ometaju napredak u glavnom segmentu***

Kad pronađemo uzroke, pogledajmo kako ih možemo izlečiti. Čija je to odgovornost? To je odgovornost elite – intelektualne i političke – odgovornost vas, mladih. Ako se u našem društvenom okruženju pojavi diskurs koji nastoji da eliminiše probleme na ovom polju, možemo biti sigurni da ćemo naporima Islamske Republike i iranske nacije, sposobnošću koji postoji, dobro napredovati u ovoj oblasti. Tada će iranska nacija zablistati na globalnom planu, i samim tim biće olakšano širenje islamske misli iranskog naroda i islamske

revolucije Irana u svetu. Dakle, prvo moramo prepoznati problem, a zatim ga lečiti. Odgovorne su elite, verske škole, univerzitet, mediji, propovednici koji nastupaju javno, rukovodioci mnogih odeljenja, posebno onih koji se bave kulturom, obrazovanjem i podučavanjem, oni koji se bave planiranjem univerzitetskih ili školskih programa, oni koji određuju obrazovne teme za udžbenike, svi oni su odgovorni. Ovo su dužnosti svih nas.

Pitanja koja konstituišu islamsku civilizaciju

Dakle, moramo pronaći uzroke bolesti i posvetiti im pažnju. Pitanja koja se u tom pogledu nameću mogla bi biti: Zašto je u našem društvu slaba kultura kolektivnog rada? Ovo je jedno oboljenje. Iako su zapadnjaci kolektivan rad pripisali sebi, mnogo pre toga islam je rekao: „Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti”¹ ili: „Svi se čvrsto Allahovog užeta držite”², jer i držanje za Božije uže mora biti kolektivno; i „... i nikako se ne razjedinjujte!”³ Zašto je razvod tako česta pojava u nekim delovima naše zemlje? Zašto su mladi u nekim regionima toliko zavisni od droge? Zašto se u našim susedskim odnosima ne pridržavamo onoga što je neophodno? Zašto je kod nas slab odnos prema bližnjima? Zašto nismo potpuno disciplinovani u pogledu kulture saobraćaja? I ovo je oboljenje. Jedan od naših problema je ulični saobraćaj. To nije beznačajno, već temeljno pitanje. Koliko

1 Kur'an, *Trpeza*, (El-Maida), 2.

2 Kur'an, (*Imranova porodica*), 103.

3 Isto.

nam je bitan život u stanu? Koliko je ispravan? Koji su zahtevi koji moraju biti ispunjeni? Koliko ih mi ispunjavamo? Koji je model zdrave rekreacije? Koji je tip arhitekture u našem društvu? Pogledajte koliko u ovom glavnom i stvarnom delu civilizacije u svim sferama života ima različitih i široko rasprostranjenih pitanja, koja se tiču našeg ponašanja. Koliko se trenutna vrsta arhitekture kod nas uklapa u naše potrebe? Koliko je to racionalno i logično? Kakav je dizajn naše odeće? Kakvo je ulepšavanje muškaraca i žena? Koliko je ispravno? Koliko je korisno? Da li smo potpuno iskreni jedni prema drugima na bazaru, u kancelarijama, u svakodnevnoj komunikaciji? Koliko je među nama rasprostranjena laž? Zašto jedni o drugima govorimo iza leđa? Zašto neki, iako su radno sposobni, beže sa posla; šta je uzrok bežanja sa posla? Neki su nepotrebno agresivni u društvu; šta je uzrok agresije, nestrpeljivanja i netrpeljivosti kod nekih od nas? Koliko poštujemo prava pojedinaca? Koliko se poštuju u medijima? Koliko se poštuju na internetu? Koliko poštujemo zakon? Šta je uzrok bezakonja – koje je opasna bolest – kod nekih ljudi? Koliko ima radne etike u društvu? Koliko ima socijalne discipline? Koliko nam je stabilna proizvodnja? Koliko se pažnje posvećuje kvalitetu proizvodnje u različitim sektorima? Zašto neke dobre reči, dobri stavovi i dobre ideje ostaju mrtva slova na papiru? Zašto nam kažu da je u našim kancelarijama mali broj korisnih sati? Osam radnih sati trebalo bi da bude korisno isto koliko i osam sati; zašto kao sat ili pola sata ili dva? Gde je problem? Zašto je kod mnogih naših ljudi toliko raširen konzumerizam? Zar je konzumerizam neka počast? Konzumerizam znači da sve ono što steknemo trošimo na stvari koje nisu ključne za naš život. Šta da uradimo

da bi iskorenili zenaštvo u društvu? Šta da uradimo da bi poštovali prava supružnika – prava žene, prava muža – prava dece? Šta možemo učiniti da sprečimo razvod i raspad porodice, kao što je uobičajeno na Zapadu? Šta možemo učiniti da žena u našem društvu sačuva svoje lično i porodično dostojanstvo, bude sposobna da izvršava svoje društvene dužnosti i sačuva svoja socijalna i porodična prava? Šta možemo učiniti da žena ne dođe u situaciju da mora da bira između ovih nekoliko opcija? To su naša osnovna pitanja. Koliki je natalitet našeg društva? Rekao sam doneli smo odluku koja ima veze sa vremenom, a onda smo zaboravili na vreme! Pretpostavimo da vam neko na primer kaže da na jedan sat odvrnete slavinu, i vi je odvrnete i odete. Zaboravite. Bili smo nemarni deset, petnaest godina, onda nam se govori da će naše društvo u ne tako dalekoj budućnosti, ostariti. Iran-skom društvu će biti oduzeto ovo mlado lice koje ima danas. Zašto u nekim velikim gradovima postoje izolovane kuće? Kako je ova zapadnjačka bolest prodrla u naše društvo? Šta je luksuz? Da li je loš? Ili je dobar? Koliko je loš? Koliko je dobar? Šta da uradimo da ne pređemo granicu dobrog, a da ne upadnemo u loše? To su različiti delovi problema povezanih sa načinom života kojih ima na desetine, a neke od njih koje sam spomenuo spadaju u važnije. Ovo je skup stvari koje čine okosnicu civilizacije. Na njima se zasniva sud o civilizaciji. O njoj se ne može suditi i diviti joj se samo zato što ima automobile, industriju i bogatstvo, dok njeno društvo i živote ljudi iznutra prožimaju brojni problemi. Oni su princip, instrumenti da se ovaj segment ispuni kako bi ljudi mogli da osećaju spokoj, život ispunjen nadom i sigurnošću i napredak, i pronašli željenu ljudsku uzvišenost.

Potreba za obrazlaganjem kulture života

Ovde se javlja jedna kategorija koju imenujemo kao kategorija kulture života. Moramo nastojati da obrazložimo i saberemo kulturu života i ostvarimo je u željenom islamskom obliku. Naravno, islam nam je odredio temelje takve kulture, a to su racionalizam, etika i zakon, to nam je pružio islam. Ako se ozbiljno ne posvetimo ovim kategorijama, islamski napredak se neće ostvariti i neće se formirati nova islamska civilizacija. Što više napredujemo u industriji, što je više pronalazaka i otkrića, ako ne popravimo ovaj segment, nećemo postići islamski napredak u pravom smislu te reči. U ovom segmentu moramo naporno da radimo i da se potrudimo.

Deideologizacija civilizacije, zabluda zapadnih filozofa

Ovde postoji jedna zabluda koju ću objasniti vama, mladim ljudima, koju je nekoliko zapadnih filozofa nazvalo 'deideologizacija'. Ponekad se u nekim intelektualnim člancima koristi taj naziv, 'deideologizacija'. Društvom se ne može upravljati putem ideologije – tako kažu neki zapadni filozofi, a isto su ponovili i ponavljaju neki papagaji ovde, ne razumevajući dubinu ovih reči i njene dimenzije. Nijedna nacija koja pretenduje na to da ima sopstvenu civilizaciju ne može se kretati, niti se kretala bez ideologije. Nijedna nacija ne može izgraditi civilizaciju, a da nema ideju, ideologiju i školu mišljenja. Oni koji su stvorili materijalističku civilizaciju, počeli su da ideologijom. Oni su, takođe, iskreno rekli da su komunisti, neki su rekli da su kapitalisti, da veruju u kapi-

talističku ekonomiju i sledili je, verovali i radili za nju. I oni su, svakako, podnosili teškoće i na svojim plećima nosili njen teret. Bez škole mišljenja, bez ideje i vere, bez naprezanja i plaćanja cene koju to iziskuje, civilizaciju je nemoguće izgraditi. Postoje, naravno, i zemlje koje su oponašale Zapad i koje su uzele nešto od graditelja materijalističke civilizacije i svoj život oblikovale prema njenom modelu. Moguće da će takve zemlje ostvariti neki napredak, površan i formalan, ali one su ipak imitatori, nisu graditelj civilizacije, nemaju koren i krhke su; ako dođe oluje, više ih neće biti, jer nisu ukorenjene. Pored tog oponašanja, koje im je došlo glave, stekle su neke koristi od zapadne materijalističke civilizacije, a mnoge nisu, ali su i zadobile i sve što je u njoj štetno. Ne želim da imenujem ove zemlje. Postoje neke zemlje čiji se ekonomski rast navodi kao obrazac u govorima i spisima nekih naših intelektualaca. Da, moguće je da su izgradile industriju ili napredovale u materijalističkom pogledu, ili naučno i tehnološki, ali to je pre svega oponašanje. Na njihovom čelu je urezan pečat poniženja i oponašanja, pored toga što imaju svu štetu od današnje materijalističke civilizacije Zapada, a lišene su većine njenih koristi. Danas se pokazuju svi problemi koje je ova materijalistička civilizacija Zapada stvorila čovečanstvu i svojim sledbenicima.

Nemogućnost stvaranja civilizacije bez ideologije

Dakle, bez škole mišljenja i ideologije ne može se stvoriti civilizacija, za to je potrebna vera. Ova civilizacija će imati nauku, industriju i napredak, a ova škola mišljenja će biti vodič i upravljač svega ovoga. Onaj ko svoje delanje zasniva na

školi monoteizma, ona društva koja teže monoteizmu, postići će sve one dobrobiti koja počivaju u izgradnji civilizacije. Izgradiće veliku, duboku i ukorenjenu civilizaciju i proširiti svoju misao i kulturu u svetu. Prema tome, prvi preduslov je vera. Guranje društva u neverovanje jedna je od onih zavera koju su neprijatelji islamske civilizacije sprovodili i još uvek energično sprovode. U današnjim intelektualnim krugovima postoje ljudi najrazličitijih profila koji nas upozoravaju na doktrinarna načela i dovode u pitanje vrh ovih načela koji se manifestovao tokom osamdesetih godina. Oni se i danas plaše ponavljanja doktrinarnih slogana i revolucionarnih i islamskih parola i žele u srca drugih da uliju strah. Oni govore 'gospodine, to ima svoju cenu kao što su sankcije i pretnje i problematično je'. Optimističan stav je da kažemo da takvi nisu čitali istoriju – naravno da postoje i pesimistični stavovi – jer da su čitali istoriju i naučili nešto o poreklu civilizacija koje postoje i ovoj materijalističkoj civilizaciji Zapada koja danas želi da osvoji svet, ne bi tako govorili. Zato moramo reći da su neobavešteni, da nisu pročavali istoriju.

Vera, osnovna potreba nove islamske civilizacije

Društvo bez ideala, bez škole mišljenja i bez vere može doći do bogatstva i moći, ali kada dostigne bogatstvo i moć, tada postaje sita i moćna životinja – a gladan čovek je manje vredan od site životinje – a islam to ne želi. Islam podržava čoveka koji je i uspešan i moćan, koji je i zahvalan i sluga Božiji, koji do srži robuje Bogu. Biti čovek, biti moćan i biti sluga i rob Božiji je ono što želi islam; on želi da izgradi čoveka, on je obrazac ljudskosti. Dakle, vera je preduslov za

izgradnju nove islamske civilizacija. Mi, vernici islama, pro-
našli smo ovu veru. Naša vera je vera u islam. Sve što nam je
potrebno možemo pronaći u etici islama, u bontonu islam-
skog načina života, i to moramo staviti u središte naših
rasprava i istraživanja. Dosta smo uradili u islamskom pravu,
a takođe, još mnogo toga kvalitativno moramo uraditi i u
islamskoj etici i primenjenom intelektu – a odgovornost za
to leži na verskim školama, naučnicima, istraživačima i uni-
verzitetima – to se mora temeljiti na planiranju i sve to mo-
ramo ugraditi u naše učenje, to je ono što nam je danas po-
trebno i čemu treba da težimo. Ovo je prva tačka u otvaranju
poglavlja izgradnje nove islamske civilizacije i dostizanja
njeno primarnog segmenta, a to je praktična primena. Ništa
od ovoga što sam izneo ne možete pronaći da nije obrađeno
u islamu, bilo u posebnom ili opštem obliku. Načini pona-
šanja sa ljudima koji su međusobno povezani, način našeg
ophođenja, vrste stvari koje postoje u društvenom životu
ljudi, sve to postoji u islamu; sve ono što se tiče putovanja,
poslovanja, ukrcavanja i silaženja, roditelja, saradnje, opho-
đenja prema prijateljima i neprijateljima. Sve to postoji u na-
šim islamskim izvorima, bilo kao posebno ili opšte, tako da
ljudi skloni zaključivanju i promišljanju mogu da pronađu
ono što im je potrebno.

 ***Nužnost izbegavanja oponašanja
u izgradnji nove islamske civilizacije***

Da bismo izgradili ovaj segment nove islamske civiliza-
cije, moramo se strogo suzdržati od oponašanja, sleđenja
onih koji pokušavaju drugima da nametnu svoj način i stil

života. Danas je zapadna civilizacija jedina i potpuna manifestacija ove prinude i nametanja. Nije reč o tome da imamo neprijateljski i borbeni odnos sa Zapadom – ovo je rezultat istraživanja – to nije emocionalni sukob i neprijateljstvo. Čim se spomene ime, civilizacija, metode i zavere Zapada, neki nam pripisuju antizapadnjaštvo i kažu: „Gospodine, vi ste u neprijateljstvu sa Zapadom.” Ne, mi sa njima nemamo krvnu osvetu, ni animozitet. O tome se radi.

Zapadna kultura, razarač drugih kultura

Osim štete i katastrofe oponašanje Zapada nije donelo ništa dobro zemljama koje su to sebi dozvolile i primenile u praksi, pa čak ni onim zemljama koje su naizgled postigle industrijski razvoj i koje su inventivne i bogate, ali su oponašale Zapad. Razlog za to leži u agresivnoj kulturi Zapada. Zapadna kultura je ona koja uništava druge kulture. Svuda gde su zapadnjaci dolazili u najvećoj meri su uništavali domorodačke kulture i osnovne društvene temelje; menjali su istoriju, jezik i pismo drugih naroda. Svuda gde su došli Britanci, jezik lokalnog stanovništva su promenili u engleski. Ako je postojao suparnički jezik, uništavali su ga. Persijski je nekoliko vekova bio zvanični jezik Indijskog potkontinenta; celokupna dokumentacija, zvanična državna korespondencija, čitava komunikacija između ljudi, naučnika, vodećih škola i istaknutih ličnosti obavljana je na persijskom jeziku. Kada su došli u Indiju, Britanci su zabranili persijski i rasprostranili engleski jezik. Na Indijskom potkontinentu, koji je bio jedno od središta persijskog, ovaj jezik, persijski, danas je tuđinac, a engleski je jezik administracije, zvanična državna

korespondencija je na engleskom, većina tamošnjih elita govori engleski – oni moraju da govore engleski – jer im je to nametnuto. To se dogodilo u svim zemljama u kojima su Britanci bili prisutni u vreme kolonijalizma, nametanjem. Mi nikome nismo nametnuli persijski jezik. Persijski, koji je bio rasprostranjen u Indiji, srdačno je prihvaćen od strane samih Indijaca; indijske ličnosti su same pisale poeziju na persijskom jeziku. Od 14. i 15. veka pa sve do dolaska Britanaca u Indiji je bilo mnogo pesnika koji su pisali poeziju na persijskom jeziku, poput Amir Hosro Dehlavija, Bidel Dehlavija i mnogih drugih. Ikbāl Lahore je iz Lahorea, ali njegova poezija na persijskom je poznatija od poezije na bilo kom drugom jeziku. Mi u Indiji nismo širili persijski jezik kao što su to radili Britanci sa engleskim, već se persijski prirodno proširio željom naroda, pesničkom razmenom, komunikacijom mistika i naučnika, dok su Britanci zabranjivali persijski i kažnjavali one koji su se tome odupirali. Francuzi su, takođe, učinili francuski jezik obaveznim u kolonizovanim zemljama. Jednom davno sastao sam sa predsednikom jedne severnoafričke države kojom su godinama vladali Francuzi. Pričali smo na arapskom. U toku razgovora, kada je hteo da izgovori jednu rečenicu, nije mogao da se seti jedne reči. Obratio se svom zameniku ili ministru koji je bio prisutan upitavši ga na francuskom: „Kako da kažem ovu rečenicu na arapskom?“ Ovaj mu je rekao kako ta rečenica glasi na arapskom jeziku. Dakle, Arapin nije mogao da se izrazi na arapskom, već je morao da pita svog prijatelja na francuskom jeziku! Bili su toliko udaljeni od svog izvornog jezika. To im je godinama bilo nametnuto. Takvi su i Portugalci, i Holanđani i Španci; gde god su došli, nametali su svoj jezik i

uništavali kulturne i verske temelje drugih naroda, jer je takva njihova kultura, agresivna. U našoj zemlji nije bilo direktne kolonizacije i zahvaljujući naporima određenog broja velikana, Britanci nisu mogli direktno da dođu, već su stvorili svoje agente. Da sporazum iz 1919. godine – poznat kao Anglo-persijski sporazum – nije naišao na otpor u Iranu od strane личности poput pokojnog Modaresa i nekih drugih slobodoljubivih ljudi, i da je postao operativan, kolonizacija Irana bila bi neizbežna – isto kao u Indiji. Ali oni su nam preko svojih agenata nametnuli sopstvenu kulturu, tako što su doveli i osnaživali Reza-hana Pahlavija i postavili intelektualce povezane sa Zapadom – koje, opet, ne moram da imenujem, ne volim da imenujem. Neki ministri i članovi političkih elita Pahlavijevog režima bili su agenti Zapada zaduženi za promenu kulture naše zemlje i sve što su mogli oni su sproveli u delo, na primer doneli su zabranu o nošenju hidžaba, vršili su pritisak na sveštenstvo i odstranili ga iz države; mnogo toga je sprovedeno tokom vladavine Reza-hana Pahlavija. Zapadna kultura je agresivna i gde god da dođe radi na poništavanju identiteta drugih naroda. Zapadna kultura čini materijalističkim umove i misli, ona neguje materijalizam; svrha života je u novcu i bogatstvu; iz uma se brišu uzvišeni i duhovni ideali. To je suštinska odlika zapadne kulture.

 Normalizacija greha jedna je od karakteristika zapadne kulture

Jedna od karakteristika zapadne kulture je normalizacija greha; kod njih se normalizuju polni grehovi. Danas je ova situacija na samom Zapadu dovedena do srama i skandala,

prvo u Britaniji, zatim u nekim drugim zemljama i Americi. Ovaj veliki greh homoseksualnosti je postao vrednost! Oni prigovaraju nekom političaru zašto je protiv homoseksualnosti ili protiv nekog homoseksualca! Pogledajte dokle je došao moralni sunovrat. To je zapadnjačka kultura. Tu je, takođe, i raspad porodice, rasprostranjenost upotrebe alkohola i droge.

Pre mnogo godina – šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog veka – u južnoj regiji Horasana sreo sam starešine, starce i misleće ljude koji su se sećali kako su Britanci posebnim metodama proširili drogu u narodu koji čak nije znao ni kako se ona koristi, toga tamo uopšte nije bilo. Oni su se sećali toga i govorili o njenim osobinama. Na taj način droga se postepeno proširila u unutrašnjost zemlje. Takva je zapadna kultura.

Suština zapadne kulture

Zapadna kultura se ne ogleda samo u avionima, sredstvima za spokojan život i onome što omogućava brzinu i olakšava život, to su spoljašnje pojave zapadne kulture koje nisu presudne. Suština zapadne kulture ogleda se u materijalističkom, raspusnom i grešnom načinu života koji potire identitet i suprotstavljen je duhovnosti. Uslov za ostvarenje nove islamske civilizacije je, pre svega, u tome da se izbegne oponašanje Zapada. Mi smo, nažalost, s godinama navikli da oponašamo nešto. Nisam za to da u pitanju oblačenja, stanovanja i drugih stvari sada odjednom povučemo kolektivan i opšti potez, ne, to se mora raditi postepeno i bez prisile. To je proces koji zahteva izgradnju kulture. Kao što sam rekao to

je posao elite i stvaralaca kulture. A vi mladi morate se pripremiti za ovo, to je vaša glavna misija. Unapređujemo nauku, industriju, pronalaštvo i inovacije, na svakog inovatora i svaku inicijativu gledamo s punim poštovanjem, ali kao što sam rekao, poenta je u nečemu drugom, poenta je u stvaranju životnog stila, poenta je u socijalnom ponašanju, u opštem moralu, u kulturi života. Nova islamska civilizacija na koju pretendujemo i kojoj težimo i koju želi da stvori islamska revolucija neće se ostvariti bez ovog segmenta. Ako ta civilizacija nastane, onda će iranska nacija doseći vrhunac dostojanstva, a za tim sledi bogatstvo, blagostanje, bezbednost i međunarodni ugled. Sa njom dolazi sve to, a takođe i duhovnost.

 Jedna od tačaka kojoj se u potpunosti mora posvetiti pažnju u suočenju sa zapadnim svetom

Jedna od stvari na koju bi temeljno trebalo obratiti pažnju u suočenju sa zapadnim svetom su umetnička sredstva i faktori kojima raspolaže Zapad. Oni su maksimalno iskoristili umetnost, a posebno scenske umetnosti i film u promovisanju ove lažne i dekadentne kulture koja uništava identitet. Oni u obliku projekta proučavaju jednu naciju i pronalaze njene slabosti, u tome koriste psihologe, sociologe, istoričare, umetnike i druge i pronalaze načine kako da zavladaju nad njom. Zatim umetnički establišment nekom filmskom stvaraoču u Holivudu preporučuje da stvori umetničko delo. Takvi su mnogi filmovi koje snimaju o nama i zemljama poput naše. Ne znam da li isto važi za filmove o Americi, ali ono što se snima o drugim nacijama je agresivno. Pre ne-

koliko godina objavljena je vest da je u nekim velikim evropskim zemljama odlučeno da se suprotstave američkim filmovima. Iako nisu muslimani, oni su se, takođe, osećali ugroženo i napadnuto. U vezi sa većinom islamskih zemalja, a posebno u slučaju naše revolucionarne zemlje oni posmatraju, oni proučavaju karakteristike, odmeravaju situaciju i na osnovu toga snimaju film, tome prilagođavaju vesti, obliku medije i izveštavaju. To se mora uzeti u obzir. Oni stvaraju ukus i kulturu, a kada promene ukuse, oni onda – ako ima potrebe za zlatom i silom – ubacuju dolare, vojsku i generale. Ovo je način na koji postupaju zapadnjaci, zato moramo biti na oprezu. Svako treba da oseti da ima odgovor na stvaranje nove islamske civilizacije, a jedna od granica ovog segmenta je suočenje sa zapadnom civilizacijom na način da se ona ne oponaša.

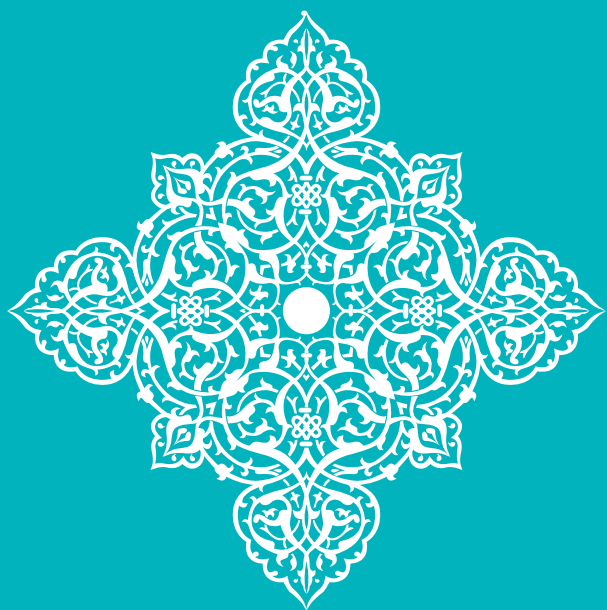
Potrebe moderne islamske civilizacije

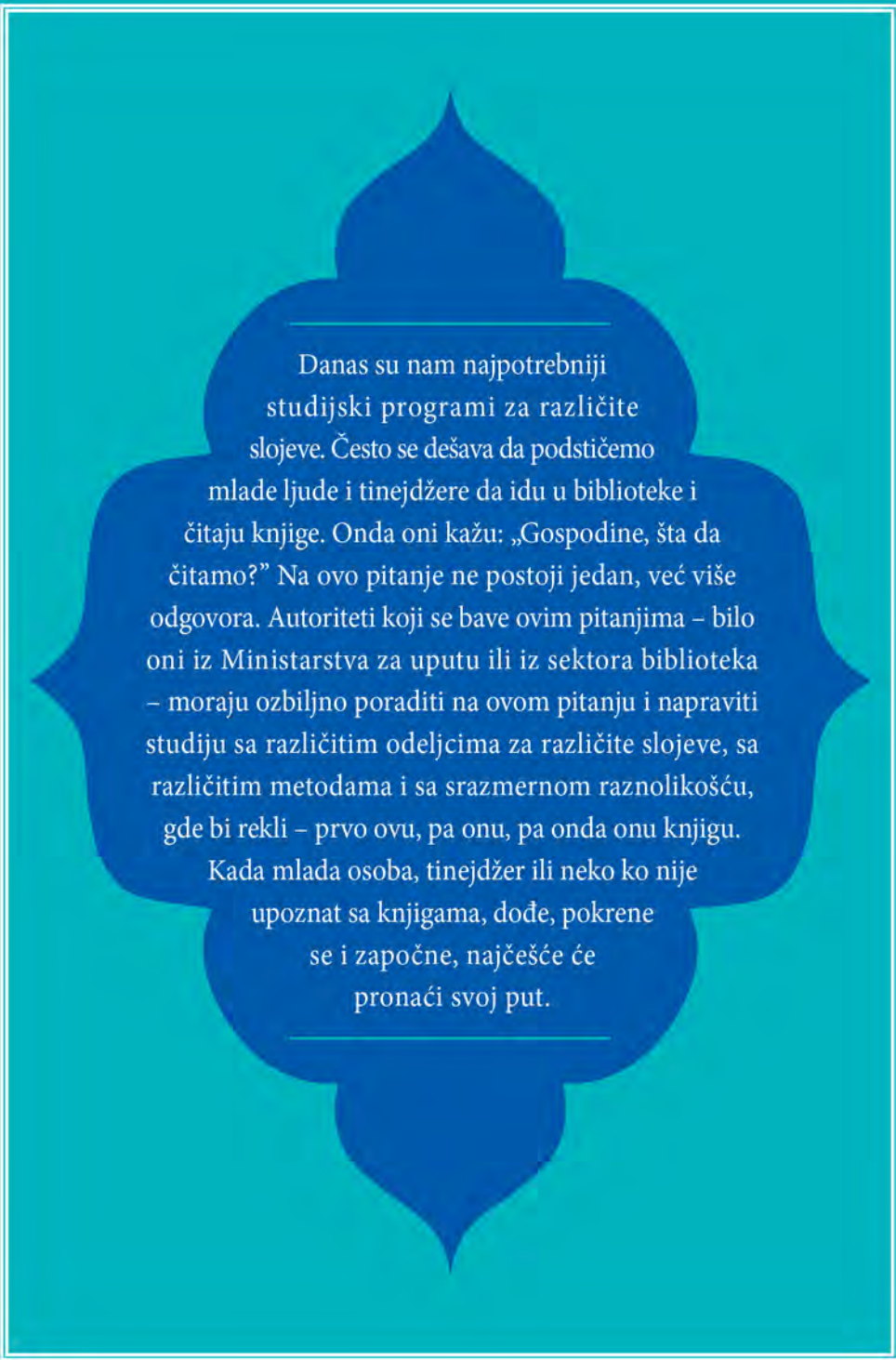
Na kraju, želeo bih da dodam još nešto; naša današnja diskusija je početak jedne rasprave i o ovim pitanjima ćemo ponovo razgovarati. Očekujem da stručnjaci i pozvani mislioci rade na tome, da promišljaju o ovim pitanjima i da ih proučavaju u centrima koji su za to kompetentni i kvalifikovani. Čuvajmo se površnosti i okrenutosti ka spoljašnjem, ne dozvolimo da obolimo od skamenjenosti – ovo je jedna strana problema – čuvajmo se skrivenog sekularizma. Ponekad nam izgleda da je propaganda verska, da je govor verski i da su slogani verski, ali se u dubini toga krije sekularizam i odvajanje vere od života, ono što se izgovara jezikom nema nikakve veze sa planiranjem ili postupcima. Tvrdimo nešto,

pričamo, izgovaramo parole, ali kada dođe do delovanja i prakse, nema ni traga od onoga što smo govorili.

 ***Sposobnost islamske revolucije da
izgradi novu islamsku civilizaciju***

Islamska revolucija je moćna. Ona jezgrovita snaga, kapacitet i energija koje postoje u islamskoj revoluciji imaju sposobnost da uklone sve ove prepreke o kojima sam govorio, a mnoge nisam spomenuo, i da pred očima celog sveta uspostavi slavnu, sjajnu i uzvišenu islamsku civilizaciju, što će se desiti u vaše vreme, ako Bog da, i ostvariti vašim rukama i naporima. Pripremite se koliko god možete u pogledu znanja, delovanja, duhovne čistoće i jačanja tela i duha – kao što je već mnogo puta rečeno – i, ako Bog da, prihvatite ovaj težak teret.

Danas su nam najpotrebniji
studijski programi za različite
slojeve. Često se dešava da podstičemo
mlade ljude i tinejdžere da idu u biblioteke i
čitaju knjige. Onda oni kažu: „Gospodine, šta da
čitamo?” Na ovo pitanje ne postoji jedan, već više
odgovora. Autoriteti koji se bave ovim pitanjima – bilo
oni iz Ministarstva za uputu ili iz sektora biblioteka
– moraju ozbiljno poraditi na ovom pitanju i napraviti
studiju sa različitim odeljcima za različite slojeve, sa
različitim metodama i sa srazmernom raznolikošću,
gde bi rekli – prvo ovu, pa onu, pa onda onu knjigu.

Kada mlada osoba, tinejdžer ili neko ko nije
upoznat sa knjigama, dođe, pokrene
se i započne, najčešće će
pronaći svoj put.